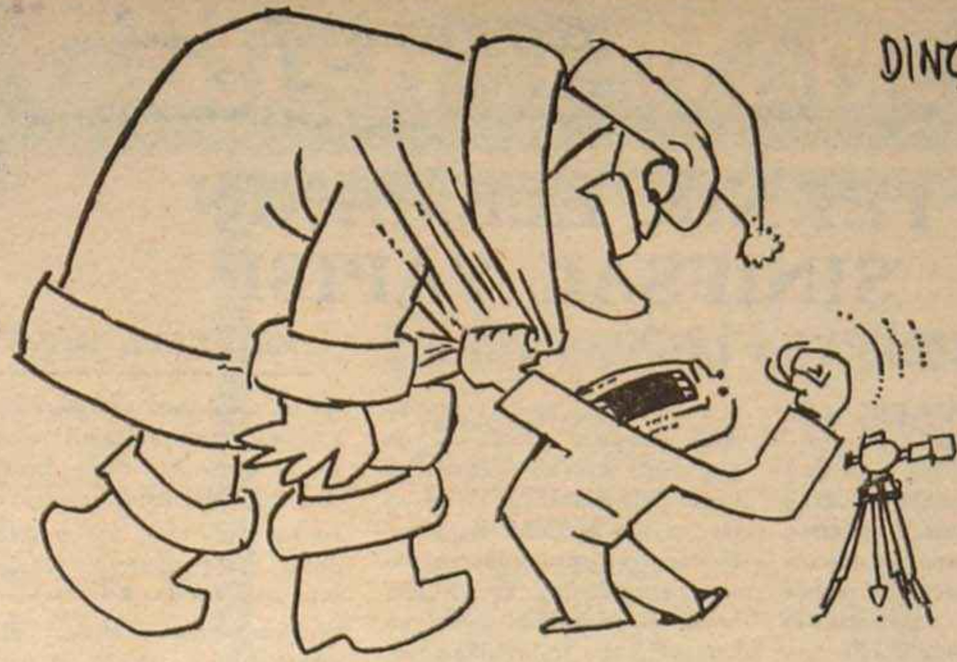
teknik

güç

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yayın Organıdır

YIL: 2 SAYI: 37 1 OCAK 1974

Mühendis — Ulan Noel baba!.. Bu yıl da yan ödeme, yan ödeme diye gene uyuttun bizi ha!.

KONGRE 19 OCAKTA

BAŞYAZI

Gel, yine de gel

,Cengiz TACALOĞLU

Şubemizin sicillerinde ilk numaralardan en son numaraya kadar kayıtlı olan bütün İnşaat Mühendislerine sesleniyorum. Kongrenize gelin. Beklediğinizi bulamamış, problemlerinizin çözümüne ulaşamamış olsanız, hattâ ümitleriniz kırılmış olsa da gelin. Yegâne varlığımız Oda'mızdır, tek çıkış yolumuz odamızdan geçer. Bizler bütünleşmezsek hiç bir şey elde edemeyiz.

Evet... Eziğiz, itilmişiz hattâ horlanmışız. Bunu içten duyuyorsan gel. Yok öyle değil de, kendini halâ ezilmemiş, çeşitli tutumlarla horlanmamış sayıyorsan yine de gel. Olanları gör, içimize gir ki, hepimiz sen ben değil, BİZ olalım

Odamızın kapanmasına dönük faaliyetleri üzüntüyle, hattâ öfkeyle izlemişsen gel. Ama Oda kapanırsa yılda 160.-TL. sıkârım olur dediysen yine de gel. Sana politika yapma, gözlerini kapat vazifeni yap diyenlerin politika ile seni örgütsüz bırakmak istemelerindeki çelişkiyi görmüşsen; gel. Yok halâ mühendisliğin toplumdaki görevinin sadece hesap cetveli kullanmaktan öte bir yeri olmadığı sanısındaysan yine gel. İşinde hiç bir güvence yoksa, hattâ işsizsen gel; yok, işin güvenceli, tuzun kuru ise yine de gel.

Son günlerin en önemli sorunu olan enerji sorununun çözümünün senden geçtiğine inanıp; enerji kongresinin, inşaat ve elektrik mühendisi olmadan yapılmasındaki espiriyi ız..

(Devamı [illegible]. sayfada)

Özellikle genç mühendislerin kongreye yakın ilgi göstermeleri nedeniyle, Genel Kurulun bu yıl daha tartışmalı geçeceği tahmin ediliyor

Şubemizin XIX. Genel Kurulu 19 Ocak 1974 Cumartesi günü saat 14 de Şişli Terakki Lisesi Konferans Salonunda toplanacaktır. Nişantaşı'ndaki lise binası salonunda yapılacak genel kurulun gündemi, Yönetim Kurulunca şöyle tespit edilmiştir: Yönetim Kurulu Başkanı tarafından yapılacak açılıştan sonra, saygı duruşu yapılacak ve daha sonra kongre başkanlık divanı ve oy sayımı kurulunun seçimine geçilecektir. Gündemin 4. maddesine göre günün konuşmasını, geçtiğimiz Aralık ayının 19 unda meslekte 40. yılını kutladığımız, Cumhuriyetimizin ilk kadın mühendisi Sabiha Gürayman ablamız yapacaktır. Gürayman'ın konuşmasından sonra Yönetim Kurulunun çalışma raporunun okunması ve tartışılmasına geçilecektir. Daha sonra Genel Kurulun onayına sunulan yönetmelik ve öneriler tartışılacak ve ardından dilekler saptanacak, gündemin son maddesi olarak da yeni yönetim kurulunun seçimi yapılacaktır.

Son bir kaç yılın olağanüstü ortamında, kazanılmış haklarını bile kaybetmiş durumda bulunan mühendis ve mimarların, bu kaybedilmiş haklarını yeniden kazanabilmelerinin ve formasyonlarının sonucu olarak daha yeni yeni haklara kavuşabilmelerinin ancak ve ancak odaları çevresinde kenetlenmeleri halinde mümkün olabileceğini olaylarını içinde bizat yaşayarak öğrenmiş olmaları, bu yılki kongreye ayrı bir anlam kazandırmaktadır.

Bu nedenledir ki, özellikle genç mühendis arkadaşlarımızın son günlerde Odamıza daha sık uğrar olmaları, sorunlarına daha sıkı sahip çıkmağa başlamaları ve kongre hazırlıklarıyla bizzat meşgul ol

(Devamı [illegible]. sayfada)

Merkez Yönetim Kurulu Şantiye Mühendislerinin çalışma koşullarını tesbit edecek bir yönetmelik hazırlandı

Merkez Yönetim Kurulu şantiye Mühendislerinin çalışma koşullarını belirlemek amacıyla «Şantiye Şefliği ve Mühendisliği Sözleşme Yönetmeliği» ile «Şantiye Şefi Tip Sözleşmesi» hazırlamıştır. Danışma kurulu her iki konuyu tartışmış, ancak yönetmelik ve sözleşmenin kesin şeklinin Genel Kurulca saptanması uygun görülmüştür.

Yönetmelik, şantiye mühendisliği hizmetlerini disiplin altına almak, bu hizmetleri yapanların haklarını korumak ve müteahhitlerle ilişkilerini belirlemek amaçlarını gütmektedir.

Yönetmelik, mühendiste aranacak nitelikler, sözleşme ve onay zorunluluğu, sicil ve değerlendirme, koğuşturma, şantiye şefinin yetkileri ve sorumluluğu, işverenin mükellefiyeti, ücret, ücretli izin, çalışma saatleri sözleşme süresi, sözleşmenin mühendisce feshi, sözleşmenin işverence feshi, anlaşmazlık konularını kapsamaktadır.

İnönü'yü kaybettik

Demokrasimizin kurucusu, Atatürk'ün yakın arkadaşı, değerli insan İsmet İnönü, geçtiğimiz yılın son günlerinde, 25 Aralık 1973 günü bir kalp krizi sonucu hayata gözlerini kapamıştır.

28 Aralık 1973 günü yapılan büyük bir törenle Anıt Kabir'de toprağa verilen İnönü'nün cenaze törenine Odamız İstanbul Şubesini temsilen de Şubemiz Başkanı Cengiz Tacaloğlu ile birlikte, Şube Yönetim Kurulu üyeleri Ersin Arıoğlu ile Mete Karakoç katılmışlardır. Şubemiz ayrıca, bu büyük kayıptan dolayı bir bildiri yayımlamıştır. Bildirinin bazı bölümleri aşağıdadır.

Teknik Güç, bu büyük kayıptan doğan acısını duyururken, milletimize başsağlığı diler.

Aziz Türk Milleti

Türk demokrasisinin kurucusu İsmet İnönü'nün fani varlığının kaybından dolayı Türk İnşaat Mühendislerinin duyduğu büyük üzüntüyü belirtiriz. Başın sağ olsun

Ölümsüz Atatürk'ün en yakın mesai arkadaşı İsmet Paşa fikirleri ve unutulmaz hatırası ile Türk milletinin kalbinde ve tarihinde yaşayacaktır. Öyle ki Türk demokrasisinin bu bunalımlı günlerinde kurucusundan ve onun son sözlerinden alacağı ilhamın uzayıp gitmekte olan soruna çözüm ışığı yakacağına inancımız vardır.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ
YÖNETİM KURULU

SORUNLARIMIZ

TEKNİK ELEMANIN SINIFSAL YAPISI

ERTUĞRUL TIĞLAY

«DÜNYA HIZLI BİR GELİŞME İÇİNDE» ...Son yılların en çok edilen sözü bu? Soldan sağa dizilmiş bütün düşün adamlarının, birbirleriyle taban tabana zıt ideolojik görüşleri savunanların her halde üzerinde birleştikleri tek nokta bu olsa gerek.

Evet. Dünyada birşeyler oluyor. Alışılmışın ötesinde, insanı yer yer şaşırtan, yer yer düşündüren karamsarlığa sürükleyen, yer yer de içini umut ve sevinçle dolduran olayların geliştiği, boy attığı yeni bir Dünyada yaşıyoruz. Ancak hayata alışkanlıklarıyla bakanların şaşkınlığı ne kadar büyük olursa olsun, bilimin yargısı da o kadar kesindir. Bu nedenle bu yeni Dünyayı, büyücülük çağından kalma, ilkel insana özgü gizemci bir tavırla değil; değişimin kaçınılmazlığını ve bu kaçınılmazlıktaki güzelliği görebilmiş olanların devrimci tavırlarıyla değerlendirmek gerekir. Ayrıca teknik elemanlar olarak bu değerlendirmeyi en doğru biçimde yapmak, sosyal varlığımıza duymamız gereken saygının da bir gereği olmalıdır. Çünkü, bu değişim içinde «Etkilenen ve etkileyen» bir tabaka olarak teknik elemanların yeri alışılmışın çok ötesinde bir önem kazanmış, Dünyanın bu aşamasındaki gelişme fonksiyonunda yer yer belirleyici özellikler taşıyan bir kategori olmaya başlamıştır. Şu halde 1974 Türkiyesinde yaşıyan teknik elemanlar olarak yerimizi, görevimizi ve eylemimizi saptamamıza köken olacak cevaplar, günümüzdeki sosyal ve ekonomik patlamanın doğru bir şekilde değerlendirilmesinde yatmaktadır.

Günümüzdeki dünyada mevcut toplumların ayrı ayrı kurumlarından bahsetmek olanağı pek kalmamıştır diyebiliriz. Haberleşmenin ve sosyal dinamizmin böylesine yoğunluk kazandığı bir ortamda, siyasi sınırlarla ayrılan mahalli renklerin özellikleri toplumların turizm endüstrilerini etkilemekten ötede bir anlam taşımamaktadır artık. Kurumlar çağın eğemen güçlerinin ve bu eğemen güçlerle çatışan halk yığınlarının çıkarlarına göre biçimlenmekte, geleneksel yapılar bu gerekliliğin karşısında dayanamayıp çökmektedir. Bu nedenlerle kategorik olarak çağımızdaki tüm insanların kaderlerini belirleyen çelişkiler ülkesel planda değil, evrensel planda aranmalıdır.

Klasik toplumcu düşüncenin genel kurallarıyla yapılan bir değerlendirmede, evrensel ilişkilerin ekonomik alt yapısı kategorik olarak, alıştığımız bir tabloyu ortaya çıkarmaktadır. Yani üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki uzlaşmaz çelişki, üretim güçlerinin üretim ilişkilerini kendi gelişme seviyesine uyan bir yapıya zorlama eğilimi, tarihin itici gücü olmaya devam etmektedir. Etmektedir ama, bu benzerliği gelişimin her safhasına indirgemek, örneğin sınıfsal yapılardaki gözle görülür farklılaşmayı anlamaya çalışmak, tutarsız, olduğu kadar da gerici bir tavırdır kanısındayız. Bu görüşümüzü daha da açalım ve konumuz olan «Teknik elemanların sınıfsal yapısı» hakkındaki görüşlerimizi belirtmeye çalışalım.

Çağımızda üretim, her şeyden önce bir organizasyon sorunudur. Tekelci sermayenin kazandığı dev boyutlar, üretimin paylaşılmasında ortaya çıkan evrensel sorunlar, ve bunların hepsinden daha önemlisi tüketim talebinin yükselkliği sonucu insanlığın şimdiye dek görmediği büyüklükte yatırım ünitelerinin yapılmasıyla belirlenen yüksek seviyedeki teknik hizmetler, üretim öncesi ve üretim sonrası organizasyonunun üretimdeki payını artırmakta, bu hizmetleri yapan kişileri işçi sınıfıyla birlikte aynı kaderi paylaşan ama ondan bazı yanlarıyla farklı nitelikteki bir sınıf haline getirmektedir.

Bu noktada daha dikkatli bir değerlendirmeyle şunu söylemek mümkün: Bu yeni sınıf, üretim içindeki rolu dolayısıyle sermaye ile çatışan bir niteliği özünde taşımaktadır. Ama, fertlerinin tek tek içinden geldikleri sınıfların özelliklerini taşımaları ve kurulu düzenin kültürü ile şartlanmış kafalarının sınıf atlama özlemleri ile dolu oluşu bu uzlaşmaz çelişkiyi görmelerini engelemekte, sınıf bilinci ile hareket eden, ve bu bilinci tarihsel gelişim doğrultusunda kullanan bir güç olmasını zorlaştırmaktadır.

Teknik elemanların bu ikili yapısı nereye kadar devam edecektir? Eski günlerin geri gelmiyeceğini bilyoriuz, artık Eski kafalardaki sınıf değiştirme özlemleri yavaş yavaş bir düş kırıklığına dönüşmektedir. Özelikle az gelişmiş ülkelerdeki teknik personel, gelişmiş ülkelerin teknik eleman ihraçları karşısında çözülmekte, bırakalım hayat seviyesini yüksek düzeyde tutacak bir gelire sahip olmasını, işsizlikle pençeleşmektedir. Ülkemiz için bu sorun özellikle önemli bir düzeye erişmiştir Sermaye kesimimiz kesin bir tavırla ortaya çıkmaktadır. Teknik hizmetlerin örgütlenmesi sınıfsal çıkarlarına aykırıdır. İşçilerin grev hakkını almalarıylakazandıkları gücü çok iyi bilen eğemen çevreler, karşılarına yeni sorunlar çıkaracak böyle bir örgütlenmeden günahlarından korktuklarından daha fazla korkmaktadırlar. Gelişmelerinin bu yüksek aşamasında, devleti bile yeniden organize etmeyi düşündükleri şu dönemde memur statüsünde yakaladıkları teknik personeli ellerinden kaçırmaya hiç de niyetli değillerdir. Teknik elemanların en yoğun olduğu sektöre, kamu sektöründe aldıkları tedbirlerle bütün kapıları kapatmış, bu konuda uzlaşmaz bir tutum içinde olduklarını ortaya koymuşlardır. Onlar için teknik personel işsizlik şantajı ile işveren kapısında boğaz tokluğuna çalıştırılacak; uzun bir öğrenim dönemi sonucu elde edilmiş bir ihtisaslaşma ve bu ihtisaslaşmanın değerini kat kat arttırdığı yaratıcı emek, en düşük fiyatla satın alınacaktır.. Bu sonucu elde etmek için; ücretler dondurulup, bütün yan ödeme imkânları personel kanunu ile ortadan kaldırılacak; böylece devlet sektöründen koparılan teknik elemanların doldurulduğu emek pazarında fabrikalar, atelyeler, inşaatlar için açık eksiltmeyle beyin satın alınacaktır. Bu arada plânlarını uygulamayı engelleyen tek yasal kuruluş olan meslek odaları da, seviyesizce tertiplenmiş oldu bittiler yardımıyla kapatılmaya çalışılacaktır.

Egemen güçlerin Türk teknik elemanlarının geleceği üzerinde oynadıkları bu oyunlar karşısında tutumumuz ne olacaktır? İşçi - işveren arasında sorumsuzca yürütülen bu ersılik yapıdan kurtulmak, önde gelen çabamız haline ne zaman gelecektir? Mesleğini seven, halkını seven, emeğinin hakkını almak isteyen uygar kişilerin takınması gereken devrimci tavrımızı sonuca ulaşan tutarlı bir eylem haline nasıl getireceğiz?.. Bu sorular ortaklaşa bilgilenmenin ışığında cevaplandırılmalıdır kanısındayız.

Odamızın önümüzdeki genel kurulu bu nedenle sınıfsal sorunumuzun enine boyuna tartışıldığı ve bu konuda bağlayıcı kararların alındığı bir forum olmak zorundadır. Öyle sanıyoruz ki geçtiğimiz günlerde halkımızın eğemen güçlere verdiği bilinçli cevabın ışığında tüm meslektaşlarımız yerlerinin işçi sınıfının ve tekelci sermayenin kıskacı için de ezilmemek için savaşan halkın yanında olduğu gerçeğini görecek ve kısa vadeli çıkarlarının körlüğüne düşmeden gereken tavri alabilmeyi başaracaklardır.

TEKNİK GÜÇ, BÜTÜN ARKADAŞLARIMIZIN KURBAN BAYRAMINI KUTLAR VE YENİ YILIN KENDİLERİNE MUTLULUKLAR VE BAŞARILAR GETİRMESİNİ DİLER.

BİR GRUP İZMİRLİ MÜHENDİS ARKADAŞIMIZ ŞUBE KONGRELERİ DOLAYISIYLA ŞUBEMİZ ÇALIŞMALARINI ÖRNEK GÖSTEREN BİR BİLDİRİ YAYIMLADILAR

Odamız İzmir Şubesi yönetim kurullarının da artık ülke sorunları karşısında daha aktif davranması, teknik adamların ülke yönetimi konusunda görüşlerini bildirmesinin zorunlu olduğu görüşünü benimseyen bir grup mühendis arkadaşımız, İzmir Kongresi öncesinde bir bildiri yayımlayarak arkadaşlarının kongreye ilgi göstermelerini istemiştir. Bildiride, Şube yönetim kurullarının bugüne kadarki atıl tavırlarından şikâyet eden mühendis arkadaşlar, bu kongrede genç arkadaşların şube yönetimine el koymalarını istemişler ve bu amaçla bazı adresler ve telefon numaraları vererek, kendileriyle haberleşilmesini istemişlerdir.

Gürcan Başer, Tahsin Vergin, Neşet Tan, Basri Ekimci, Önder Tunçalp, Aksu Sarıhan ve 38 arkadaşlarının imzaladıkları bildirinin bazı bölümleri aşağıdadır.

SAYIN MÜHENDİS ARKADAŞIMIZ

Odamız İzmir Şubesini temsil edecek yönetim kurulunun seçimi yaklaşıyor. İzmir Yönetim Kurulunun da enaz İstanbul Şubesi kadar dinamik, meslek ve memleket konularına eğilebilen, ileri hamleler yapabilecek yetenekte olmasını bütün iyi niyetli üyelerimiz gibi sizin de arzu ettiğinizi biliyoruz. ...

Odamız ve diğer meslek odalarının fikirleri memleket yönetiminde önemli yer tutmaktadır. Bunun en açık örneği hükümet kurulması konusunda Sayın Cumhurbaşkanımızın, oda ve meslek kuruluşlarından görüşlerini bildirmelerini istemiş olmasıdır.

Türkiyemiz artık görüşlerini, bildiklerini cesaretle söyleyebilecek aydınların yönetmesi gereken bir ülkedir. KÜSKÜN AYDINLARIN FAYDASI DEĞİL ZARARI VARDIR.

Kongre

(Baştarafı 1'inci sayfada)

maları, bu kongrenin geçen yıllarındakinden oldukça değişik ve tartışmalı geçeceğine işarettir. Genç arkadaşlarımız, genel kurulların şimdiye kadarkinden farklı bir biçimde geçmesini istediklerini kongrelerde ülke sorunlarının tartışılmasına çalışacaklarını, ülke sorunlarıyla igilenmek isteyen tavırları «politika yapıyorsunuz» şeklindeki bir karşı çıkışla önlemek isteyen görüşleri artık kesinlikle silecekleri açık açık beyan ettikleri ve hatta bu hususta bildiriler dağıttıkları öğrenilmiştir.

Yönetim Kurulumuz, kongremizin topluluğumuza yakışır bir olgunlukta ve bilimsel düzeyde geçmesi için gerekli hazırlıklarını tamamlamıştır.

Teknik güç, bütün arkadaşlarımızın Odalarına sahip çıkacaklarına ve Genel Kurulların gereken ilgiyi göstereceklerine emindir.

ÖZÜR

Bu sayıda şube yönetim kurulumuzun çalışma raporunu yayınladığımızdan sayın Önder Şenyapılı'nın «Boğaz köprüsünün düşündürdükleri» adlı yazının devamı gelecek sayımıza kalmıştır. Özür Dileriz..

BAŞYAZI

(Baştarafı 1 nci sayfada)

dırapla hissetmişsen gel, yok farkında bile değilsen yine de gel.

Ortada olan gerçek şudur ki, yukarda bilhassa belrtilen çelişkili durumların bir kısmına sahip, belki bir kişimiz bile yok, ama şurası da muhakkak ki müşkülde olan arkadaşımız çok. Bunlar daha güvenceli daha etkin olmaya yönelik çabalarımızın gönülden taraftarı ama bilhassa müşkülün çoğunu göğüsleyen, yeni hizmete girmiş hattâ hizmet olanağını hiç bulamamış arkadaşlarımız kongreye gelmez, meselelerini dile getirmezlerse, % 90 ağırlığı olan meseleler, fikirler bile, kalan % 10'un hakimiyetindeki bir kongrede geride kalır. Çünkü o % 10'da onun içinde yaşıyanlar için çok önemlidir. Bizim uğraşımız da yetersiz kalabilir.

Eğer ülkeye millete hizmet etmek, düşünmek ve etkili karar sahibi olarak iş yapmak zorunluğunda bulunduğun inancında isen gel, değilsen yine de gel.

ON BEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

teknik güç

SAHİBİ: İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Adına: Cengiz TACALOĞLU

YAZI İŞLERİ MD. Demirtaş CEYHUN

Teknik Sekreter: NACİ TOPLAR

ADRES: Halaskârgazi Cad. No: 35, Kat: 1 Harbiye/İSTANBUL Tel: 48 36 42 / 47 06 57

Dizgi, baskı: ÖZGÜR Gazetecilik ve Matbaacılık İşletmesi. Basıldığı tarih : 12.1.1974

FİYATI: 1 TL. (Bütün üyelere parasız gönderilir)

19. Dönem Çalışma Raporu

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul şubesi genel kurul toplantısına

ÇAGRI

Sayın üyemiz ;

Şubemizin XIX. Genel Kurul toplantısı, 19.Ocak.1974 Cumartesi günü saat 14.00'de Şişli Terakki Lisesi Konferans Salonunda (Nişantaş) yapılacaktır. Katılmanızı rica ederiz.

Saygılarımızla,
YÖNETİM KURULU

NOT : Şube kimlik cüzdanınızı yanınızda bulundurmanız gerekmektedir.

GÜNDEM

1 — Saygı duruşu - Açılış (Yön.Kur.Bşk)

2 — Başkanlık Divanı Seçimi (Başkan, Başkan Vekili ve iki kâtip)

3 — OY Sayımı Kurulu seçimi (en az üç kişi)

4 — Günün konuşması

5 — Yönetim Kurulu Çalışma Raporunun görüşülmesi

6 — Genel Kurul'un onayına sunulacak yönetmelik ve öneriler
6.1. Teknik Güç Yayın Yönetmeliği
6.2. Ortak Belge Düzeni Değişikliği

7 — Dilekler

8 — Yönetim Kurulu Seçimi (Yedi kişi) ve Oda Genel Kuruluna Delege Seçimi (106 kişi)

9 — Kapanış.

Bu dönemdeki kayıplarımız

Mesut GÖREN 3.1973
Burhanettin FİDAN 27.3.1973
Arif BERKMAN 28.3.1973
Kadir DİLİCAN 19.4.1973
Nurhan TINGIR 4.1973
Rafael ALGUADİS 4.5.1973
Erdenay ERKAL 9.1973
Burhanettin GÜRÇAY ... 10.9.1973
Ayhan ÜLGEN 23.9.1973
O. Mehmet TAMER 13.10.1973

Rahmet ve saygıyla anarız,

XIX. DÖNEM YÖNETİM KURULU İŞBÖLÜMLERİ

	20.1.1973 - 10.3.1973	15.3.1973 - 1.6.1973	19.6.1973 - 19.1.1974
Başkan:	İzzettin SİLİER	Erol ÜNAL	Cengiz Tacaloğlu
Sek. Üye:	Erol ÜNAL	Tezer ERASLAN	Tezer ERASLAN
Muh. Üye:	Erdem TEKİN	Erdem TEKİN	Erdem TEKİN
Üye:	Ersin ARIOĞLU	Ersin ARIOĞLU	Ersin ARIOĞLU
Üye:	Kerim ESMER	Kerim ESMER	Kerim ESMER
Üye:	Mete KARAKOÇ	Mete KARAKOÇ	Mete KARAKOÇ
Üye:	Doğan BATUK	Doğan BATUK	Doğan BATUK

Sunuş

XIX. Genel Kurulun sayın üyeleri

Yönetim Kurulumuz bir yıllık hizmet döneminin sonuna gelmiş bulunmaktadır. İçinde bulunulan dönemde varlık mücadelesine kadar dayanan çeşitli müşkillerin içinden geçtik. Varlık-yokluk sorunu halâ demoklesin kılıcı gibi tepemizde asılı durmaktadır. Ama bu tehditten yılmadık. Bu dönemin en mutlu olayı da genel seçimlerde Türk toplumunun ağırlığını memleket sathında belirtmesi olmuştur.

Bugün bu etkiler genel kurul önerileri ışığında çalışmalarımız devam etmiş ve bu güne gelinmiştir.

Çalışmalarımızın başlıcalarını anlatan, görüşlerimiz ve önerilerimizle bütünlenen ÇALIŞMA RAPORU'muzla huzurlarınızdayız.

Açıklanmasına ve geliştirilmesine gerek göreceğiniz hususları aydınlatmağa çalışmak görevimizdir.

Bu çalışmalar elbetteki sadece Yönetim Kuruluna indirgenemez ve indirgenmemesi gerekir. Katkıda bulunan arkadaşlarımıza huzurunuzda teşekkür ederiz.

Bizi seçmekle gösterdiğiniz güven, en büyük desteğimizi ve hizmet gücümüzü oluşturdu. Güveninize teşekkür eder, yeni seçilecek Yönetim Kuruluna üstün başarılar dileriz.

En içten saygılarımızla
YÖNETİM KURULU

Giriş

BULUNDUĞUMUZ ORTAM

Çalışma raporumuzun takdiminde görev gelişimizdeki ortam, ve görev prensiplerimizi açıklamayı, konulara bakış açımızı belirlemeyi raporun bütünlüğü bakımından kaçınılmaz bir zorunluk olarak gördük.

ORTAM :

Odamızın ve Birliğimizin varlığı dahi politikacıların aracı edildiği baskı altında. Mühendislik eğitimi tam bir plânsızlık içinde Mühendislik konuları tam bir sahipsizliğe ve kargaşaya sürüklenmekte Mühendisler yetkisizlik hak alamamazlık geçinemezlik hattâ işsizlik girdaplarında alabildiğine harcanmakta.

Toplumsal birikimler hızlanmış ama halk yararına hiç bir çözüm getirilememekte Sosyal ve Kültürel hayatımız plânlara bağlanmış ama halkın ve bizlerin yaşama düzeyinde devamlı gerileme var; yatırımlarda ve yerleşme biçimlerinde kaynak israfı ve çirkinliğin önü alınamıyor hattâ inatla sürdürülüyor.

Plânlarda yer alan «adil gelir dağılımı» bir edebiyat olmaktan öteye gidememişken Üçüncü beş yıllık plândan tamamen çıkarılmış durumda. Tedirginlik ve karamsarlık gittikçe yoğuşmakta yaygınlaşmakta ve Odamız üyelerini de etkilemekte, Oda çalışmalarını küçümseme eğilimleri artan hızla yayılmakta. Odalar ise gerçekleri savunmanın, özgür kalkınmanın ve demokrasinin tam olarak yanında yer alamamanın üzüntüsü tedirginliği hattâ utancı içersinde.

Mühendisler kendilerine reva görülen düşük bir ek ücrete konulan ve (yan cebime koy) çağrışımına yol açan-yan ödeme-ismiyle de ayrıca halk nazarında dahi müşküle sokulmakta.

Göreve başlayan Yönetim Kurulumuz bunlara ek olarak iki kez kadro değişikliğinin yavaşlatıcı etkisinin, Odalar arası sürtüşmelerin ve hassaten üstümüze itilen ama gerçek haklarının savunulması da bize düşen inşaatçı dernekleri konularının; sırasında yıpratıcılığa varan ağırlığı altında bunalmakta.

PRENSİPLER :

Çalışmalarımızda Oda Genel Kurulumuzun «Genel düzenimizin ve teknik hayatımızın kamu yararına en uygun biçimde işlemesine çaba göstermek» amacında ifadesini bulan kararının ve ana sorunlar komisyonunun; «Meselelerin devrimci açıdan ele alınıp bir ulusal kalkınma savaşı stratejisi ile ele alınıp uygulama haline getirilmesi» önerisinin ışığı altında gerçekçi bir tutumla görev yaptık

Gündelik mesleklerde üyelerimiz için yapıcı olmayı esas alarak aşağıdaki sorunlar üzerinde önemle durduk.

İşte bu ahval ve şerait altında süremiz doldu ve huzurunuzdayız.

SORUNLAR, SORUNLARIMIZ, BİZİM SORUNLARIMIZ

İŞSİZLIK SORUNU :

Açığı 2,5 milyon gizlisinin ise sayısı bilinmeyen bir işsiz kitlesi var; bunların içinde gittikçe artan sayıda mühendiste yeralmakta (gazetemizde işsiz mühendislerle yapılan görüşmeyi bulacaksınız). Bu, başlangıçtan beri geliştirilen bir yürütmenin doğal sonucu, önemsenmeyen ama bu günkü güçlükleri varılacak noktaları gösteren bütün önerilerimiz gibi bu konuda da inatla karşı konuldu k. ama gerçekler bu gün ortada ve biz ülke potansiyelini en iyi kullanmanın organizatörü, ve yürütücüsü olmak görevindeki mühendisler bizazt kendimiz işsiz bırakılmış durumdayız. Bunun çözümü ülkedeki kendi görev ve sahamıza sahip olmamız ve bütün çalışmalarda kendi gücümüzü kullanmağa en önde yer vermemizdir,

ENERJİ SORUNU :

Bir enerji sorunu olarak ortaya konulan sorun; aslında bütün doğal kaynaklarımızın ulusal gelişimine dönük ve üretimin her dalından toplumun aynı oranda faydalanması prensibinin uygulanıp uygulanmaması temel sorununun bir parçasıdır.

Enerji politikasında yıllardır süren ve Elektrik kesilmeleri ile yetersizliği kamu oyundan saklanamaz hale gelen yanlış tutum çözüm yollarının aran-

19. Dönem Çalışma Raporu

masında da tutarsız yolları önermekle bu çabasını sürdürmekten geri kalmadı.

Elektrik kesiliyor her kolda üretim duruyor, enerji kongresi bile elektriksiz yapılıyor 3 ay evvel tamamlanan Bolu Çimento Fabrikası faaliyete geçemiyor. Sanayide kayıp % 50'ye varıyor ve bu durumda yanlış tutumdaki özel sektör kamu oyuna fuel-Oil'le işleyen santralların propagandasını yapıyor dışa bağlılığı artıracak ve ipleri ülke dışına teslim edecek girişimlerini inatla sürdürüyor. Bu belikide etki yapacaktı, ama son petrol bunalımı herkese önerilerin ne olduğunu nereye varacağını apaçık gösterdi. çağımızda elektrik enerjisi harcaması ortalaması; kişi başına 1285/KW/St'ken Türkiye bu listede 219 KW/st.'le en sondadır ve bugün, bu bile temin edilememektedir.

Ülkemiz yılda 200-400 megatatlık bir enerji artımı ihtiyacındadır. İhtiyaç 1982'de 38 milyar 1992'de 115 milyar 2000 yılında ise 159 milyar KW/saate ulaşacaktır. Hidrolik santralların gerçekleşmesi ile ihtiyacın % 61,5'u ve 5 milyar tona ulaşan linyit rezervelerini kullanacak termik santrallarla da kalan kısmı temin edilerek Türkiye'nin 2000 yılına kadarki enerji ihtiyacının karşılanabileceği hesaplanmıştır. Bunun teminini gerçekleştirecek olan bizleriz. Bizler; halen işsizi bile olan bizler. Bunun çözümü Türkiye'nin doğal kaynaklarını Türk teknik elemanlarının bilimsel ve ulusçu kararları altında ulusal çıkarlara en uygun biçimde kullanmaktır.

PROJE SORUNU :

Proje sahasındaki karmaşıklık hem dış etkileri çoğalmakta hem verimi düşürmekte hem de geleceğe dönük bir birikimi geciktirerek işsizliğin doğmasına yolaçan ana unsurlardan biri olmaktadır.

Ulusal gerekleri tam ifadelendirmeyen projeler yatırıma aktarıldığında ise ülkemiz büyük kayıplara uğramakta ve işletimlerindeki pahalılıkla da genellikle dışa dönük süreki ödemelere ve kayıplara maruz bırakılmaktadır. Bütün bunların haledilmesi kamusal ve özel proje çalışmalarının bir bütün olarak ele alınmasına bağlıdır.

ODA SORUNU:

Odamızın etkinliğin arttıracak ve kendi şahsiyetini ve ağırlığını tam ifade edecek bir statüyü hazırlama ve bunun uygulama olanaklarını tespit etme sorunluğu vardır.

KONUT SORUNU :

Alt yapı ve tüm yapıların plânlama projelendirme ve gerçeklemesinin sorumlusu olan bizler sorumların nedenlerini aramak bunları doğru yorumlamak ve en uygun çözüm yollarını bulmak zorundayız. Bu her şeyimizi borçlu olduğumuz ulusumuza karşı görevimizdir.

Karşımızda ülke iç ve dışı çıkar çevreleri ve bunların doğurduğu kargaşa var. Bunun en belirgin örneği inşaatçı derneklerinin faaliyetlerinde ve dış yatırım çevrelerinin çabalarında görülmektedir.

Bu konu; malzemesiyle işsizliği ve prensipleriyle gittikçe dışa dönük hale gelmekte

Sorun çok büyük, ihtiyaç genel ve acil. Oda iç meslek dayanışması ve Odalar arası uzlaşma ve bilgili çevrelerin katkılarını temin etmekle sorun çözümlenebilir.

Bu konuda en geniş girişmlere muhatap olan İstanbul Şubesi bu işte de ön çalışmaları yapmak durumundadır.

TEKNİK GÜÇ :

Şubemizin en önemli etki aracı olan «Teknik Güç» gittikçe artan müşkülleri yenmek zorunluğuyla beraber yayımına devam etmektedir. Üyelerin ilgisi ile kalitesi mükemmeleşecek bir yandan bütçe imkânlarının öte yandan ilân gelirlerinin artması ile de artan giderleri karşılanabilecektir.

MÜHENDİSLİK VE POLİTİKA SORUNU :

Eskiden beri gelen bir slagon vardı. «Politika yapmayalım» anlamı belirsiz hududu belirsiz ama maksadı çok belirli br slagondı bu; istenen bizim ülke işlerinde etkin olmanızı önlemek hattâ hiç karıştırmamaktı. Peki ne yapsak politika olmayacaktı onlara göre. Politikasız bir organ hemde ülke çapında bir organ düşünülebilirmiydi.

Bugün artık bu slagon zayıflamıştır, ama kapatılmamıza varan yan çabalar hala faaliyettedir. Hayır. Politika yapmak zorunluğu vardır. Bizler bilgiyle yetenekle ülke severlikle ihtiyaçları bilerek çözüm yollarını araştırmaya, hesapla saptayarak ve kanıtlayarak politika yapmak yeteneğinde mesleğin mensuplarıyız Gerek politikaya intişab eden meslektaşlarımızın partiler içinde etkilerinin artması ve gerekse önerilerimizin ağırlık kazanarak tesirli olabilmeleri için başka kuruluşlar ölçüsünde etkin olma zorunluğumuz vardır.

Bunun en belirgin örneği Cumhurbaşkanı Sayın Korutürk'ün hükûmet kuruluşu gibi bir sorun için kuruluşlardan görüş isteme ihtiyacını duymasıdır.

Ulusumuz bir 14 Ekim seçimi ile ilericiliğe hasretici belirtmişken elbetteki biz de burada yerimizi alacağız.

TEŞEBBÜSLERİMİZ:

1 — MÜHENDİSLİK STATÜSÜ : Bunun için araştırmalarımız yürütülmektedir. Hukuki gerekçelerin tesbiti için de Ankara ve İstanbul Üniversiteleri ve hukuk otoriteleriyle Şubemiz bir seminer düzenlemeyi organize etmiştir. Mevcut durumun tespiti ise ayrı bir komisyonca yapılmaktadır.

2 — ORTAK BELGE DÜZENİ : Geliştirme çalışmaları yapılmıştır.

3 — TEMSİLCİLİKLER : İl temsilcilikleri organize edilmekte ve Şubemize dahil illerin de ortak belge düzenine geçmeleri hazırlıkları sürdürülmektedir.

4 — İŞ YERİ TEMSİLCİLİKLERİ : Mühendislerin toplu bulunduğu iş yerlerinde Birlik temsilciliği işi önemle yürütülmekle bize düşen görevler yapılmaktadır daha da gelişmesi gerektiği görüşündeyiz.

5 — HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ : Personel kanunu ve çeşitli kararnamelerin tatbikindeki uyuşmazlıkları ve zayolan ve olacak hakları olabilmek için idare hukuku otoritesi bir öğretim üyesinin müşavirliğinin sağlanması cihetine gidilmiştir. Bu geliştirilmektedir.

6 — MÜŞTEREK DAVA TAKİBİ :

Odamız üyelerinin bilhassa memur üyelerimizin açacakları davaların bir elden yürütülmesi ve diğer üyelerimizin davalarının takibinde bütünlük sağlamak için bir hukuk bürosu kurmanın hazırlığı içindeyiz.

ÖNERİLERİMİZ:

Yukarda ele alınan konulardan Mühendislik Politikası Odanın geliştirilmesi mühendislik statüsü ve hakları, Mühendislik eğitiminin ve tüm teknik eğitimin ülke ihtiyaçlarını karşılayacak ve kendi çizgisinde en üstün bilgi seviyesine ulaşması gereğinin eğitimle ilgili kuruluşlarla müştereken plânlanması mühendislik sahalarının ve bu sahada teknik elemanın yerinin; saptanması işsizlik ve istihdam Alt Yapı Konut ve yatırımlar, projelendirme ve araştırma faaliyetleri yapım ve malzeme konularında; genel kurulun, seçilecek yönetim kurullarına istikamet ve bağlayıcı görecler vermesi lüzumuna inanıyoruz.

Örgütlenme

KAMU SEKTORÜNDEKİ MÜHENDİSLİK STATÜSÜ ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun çıkışı ve bu yetmiyormuş gibi bir de uygulanış biçimi, kamu sektöründeki teknik personelin ezikliğini uç noktasına getirmiş bulunmaktadır.

Bu durumun millî teknolojimizin gelişme umutlarını kıracak bir nitelikde olduğu açıkça ortadadır. Buna karşı olan görüşlerimiz RAPOR'umuzun «Mühendislikte İstihdam Sorunları» bölümünde sunulmuştur.

Bu konunun, Cumhuriyetimiz elli yılında hangi aşamalardan geçip bu günkü çıkmaza girdiğini saptanıp, bu gün önerdiğimiz çözüm yolunun isabetlilik derecesini ortaya koymak, gerekirse gözden geçirmek, ve atılımlarımıza biilmsel ve nesnel gerekçe hazırlamak üzere çalışma dönemimizin sonlarında uzun vâdeli bir araştırmaya koyulma zorunluluğunu duyduk.

Elli yıl içinde mühendislik statüsünün gelişme iğrisini gözler önüne sermek ve bu iğrideki yükseliş ve alçalışların nedenlerini ve koşullarını incelemek ve bunlardan bilimsel sonuçlar çıkarmanın gerek ve yararına inanarak, geç de olsa, gider ayak ta olsa bu çalışmaya başlamayı ödev saydık.

Bu konunun kapsamının şubemizin sınırlarını çok aşacağını biliyoruz. Ne var ki bu amaca yönelik geniş bir çalışma yapmanın ilgili bütün örgütlerin görevi saymakla hem kendi çapımızda işe koyuluyoruz. Bu çalışmamızın ileride öteki meslek odalarıyle işbirliğine dönüşmesi gereğine de inanıyoruz.

İşte bu düşüncelerle çalışmalara başlamak üzere konu ile ilgili bilgilere ve tecrübelere sahip olduklarına inandığımız ağabeylerinizle genç arkadaşlarımızdan, çeşitli kuşaklardan oluşan büyük bir komisyon kurulmuştur.

Bu komisyonun yaptığı ilk toplantılarda ön görüşler alınmış ve öngörüşmeler sonunda şimdilik aşağıdaki konular saptanmıştır:

I — Mühendisliğin geliştirilmesini ve verimin arttırılmasını sağlamak için,
- 1.1) Mühendisin izlemesi ve uyması gereken yollar.
- 1.1.1) İhtisaslaşmanın rağbet ve değerlenmesi.
- 1.1.2) Meslek haysiyetinin korunması.
- 1-2) Mühendisi çalıştaran kurumların ve meslek odalarının uymaları gereken koşullar.
- 1-2.1) Teknikle, teknik yöneticiliği ilişkilerinin güven altına alınması.
- 1.2.2) İstihdamın tekniğin gereklerine uydurulması.
- 1.3) Mühendislik meslek kol ve dallarının tanımları, sınır çizgi ya da şeritlerinin saptanmaları.
- 1.3.1) Meslekler arası girişimlerin giderilmesi ve çözümlenmesi.
- 1.4) Mühendisliğin yardımcı kademelerinin tanımları ve değerlendirilmeleri.

II — Mühendislik hizmetlerinin değerlendirilmesi
- 1.2) Asgari ücretlerin saptanması.
- 2.2) Yetenek ,verim ve ihtisasların değerlendirilmeleri.
- 2.3) Cumhuriyet döneminde uygulanan maaş, ücret ve ek ödenek ve yevmiye sistemlerinin kuruluş ve değişikliklerini zorlayan nedenler, zamanlarındaki değerlerin belli bir para değerine göre karşılaştırılmaları.
- 2.4) Uygulanması gereken yeni sistemin araştırılması.
- 2.5) Mühendis yardımcıları için uygulanması gereken sistemin araştırılması.

sorunları çalışma konuları olarak saptanmıştır. (Bu arada uzun vadeli çalışmalardan önce beklemeye tahammülü olma-

19. Dönem Çalışma Raporu

yan ivedi tedbir alınmasını gerektiren önerilerin (Ek.No:304) ele alınması istenmiş ve Oda merkezine iletilmiştir.

Bu uzun vâdeli çalışmaların bizden sonra gelecek Yönetim Kurullarınca sürdürüleceğini ummaktayız.

İstanbul'daki Oda ve Şubelerin Ortak Çalışmaları:

1966 yılında kurulup çalışmaları kesiksiz olarak süregelen «Odalar Arası Sürekli Komisyon» çalışmalarına bu dönemde de sürekli olarak katıldık ve yeterince katkıda bulunabildik. Bu ortak komisyonun raporu (Ek.No:9) ekleriyle birlikte bilginize sunulmuştur.

ÇEŞİTLİ HİZMETLER

Şube örgütümüzün işleri Ortak Belge Düzeni ve Teknik Güç yayımı nedenleriyle bu dönemde yoğunlaşmış fakat bütün servislerimizin olağanüstü çalışmalarıyla işlerin üstesinden gelinmişse de önümüzdeki yıl için ek bir kadro istenmesine de zorunluk doğmuştur.

Servislerimizin çalışma konularıyla ilgili istatistik bilgiler (Ek.No:6.7 ve 8) tablolarda gösterilmiştir.

Sosyal

Mühendislikte Istihdam Sorunu

1971'den bu yana süregelen ancak 1973 yılı sonlarında halkımızdan gereken tepkiyi gören «olağan üstü» dönem bütün demokratik örgütleri, bu arada Odamızı da ekonomik sosyal ve siyasal baskı altında tutmuştur. Odamız üyesi İnşaat Mühendislerini, sosyal, ekonomik, demokratik hakları kısıtlanmış, ortadan kaldırılmış, her kesimdeki fiilen çalışan teknik elemanlar her gün artan zorluklar ve kargaşa karşısında çok kötü şartlar içinde bırakılmışlardır. Teknik elemanların sorunlarının ülkedeki değer üretimlerinin sosyo - ekonomik sorunlarından bağımsız olamayacağını, aksine böyle bir soyutlamanın bu sorunu giderek içinden çıkılmaz duruma sokacağını bilerek, her gün karşılaşmak durumunda kaldığımız ekonomik zorlukları da gözönüne alarak, sorunu şöyle bir temel yargıyla, genel tanımla ele aldık. «Mühendislerin bilgilerini ve araştırma yeteneklerini tam olarak geliştirebilmeleri, ülke şartlarına uygun istihdam koşullarına kavuşmaları, esasında kendi mesleki uğraşılarının, toplumun değer yaratan çoğunluğunun uğraşısı ile bütünleştirmelerine bağlıdır.»

Teknik elemanların sorunlarının çalışanların genel sosyo - ekonomik sorunlarından bağımsız olmadığını söylerken bilinen bir gerçeği ezbere tekrarlamaktan çok somut olayları ve açık gözlemleri dikkate alıyoruz; İşçilerin daha iyi yaşam koşullarına ulaşabilmek için grev ve toplu sözleşme yasalarında istedikleri haklı değişiklikleri görmezlikten gelip siyasi iktidarların bu sınıf üzerinde kurmak istedikleri baskıları umursamazsak özellikle kamu kesiminde çalışan teknik personelin haklarını alabilmesi için çok önemli olan bir aracı, grev hakkını, aynı iktidarlardan nasıl isteyebiliriz? Ya da bu istemin gerçekleşme olanağı ne ölçüde olabilir?

İktidara aday bir parti Türkiye'deki mühendislik hizmetlerinin görülmesinde yabancı teknik eleman ve proje bürolarına özellikle öncelik ve ağırlık veriyorsa ve bunu sözcülerinin konuşmalarıyla ve bütün davranışlarıyla ortaya koyuyorsa bunu da görmezlikten gelemeyiz. Toplumumuzun yeni bir aşamaya girdiği değişen ve gelişen koşullarda insanca yaşama düzeyine varmak için daha dinamik daha güçlü olmak zorunda bulunduğumuz bu dönemde en doğal koşul bulunan adil bir gelir dağılımına varma hedefinin 3 üncü 5 yıllık plandan çıkarıldığını da gözönünden uzak tutamayız.

Bugün, 1972'de olduğu gibi, inşaat mühendisleri ve teknik elemanlar olarak karşılaştığımız sorunlarımızın en önceliklisi istihdam sorunudur. Personel Kanunu ile kamu sektöründeki teknik personelin ezilmesi biçimine dönüşen çözüm, iki yıl için de bütün sektörlere yayılarak, tüm meslektaşlarımızı sosyal ve ekonomik yönden çok büyük baskılar altında ezilmiş bırakmaktan başka bir sonuç vermemiştir. Bütün bu problemlerin çözümünün en önde gelen ihtiyacı istihdam meselesidir. Çalışan Teknik Elemanların bir kısım satış elemanı, büro personeli ya da işveren vekilliği gibi yerlerde istihdam edildiği gerçeğini de gözönüne alırsak bu sorunun önemi daha da artar.

İstatistiklerimize göre Oda'nın toplam üye sayısı:

Yıllar	Üye sayısı	Yıllar	Üye sayısı
1961	3487	1967	4876
1962	3772	1968	5162
1963	3815	1969	5500
1964	3922	1970	5804
1965	4077	1971	6368
1966	4546	1972	9500
		1973	11500

İnşaat Mühendisi vardır.

Yukarıdaki tablodan da görüleceği gibi üye sayımız gidiş trendi son yıllarda bir sıçrama yapmıştır.

Odamıza üye olarak son yıllarda kaydolanların önemli bir kısmı özel yüksek okulları bitiren kardeşlerimizdir. Gelecekleri düşünülmeden, iş olanakları sağlanmadan mühendislik hizmetinin değerini artırmadan sürekli açılan mühendislik okulları sonuçta bu çapta bir istihdam sorununu ortaya çıkarmıştır. Halbuki, sosyal yapımızda yatırımların ve sanayileşmemizin dengeli ve plânlı bir biçimde yürütülmesine ve dengeli gelir dağılımına olanak verecek köklü değişimler yapılmadıkça, milli bir teknoloji uygulanmadıkça, ülkemizin şartlarına uygun düşük maliyetle gerçekleştirilecek ve geniş halk kütlelerinin yararına sunulacak bir inşaat ve malzeme teknolojisi konusunda sistematik araştırmalar yapılıp bunlar uygulamaya sokulmadıkça, yabancı sermayenin toplumsal gelişmeyi hiç bir biçimde olumlu yönde etkilemeyen ama kendilerine kâr, ülkemize belki de zarar getiren verimsiz yatırım alanlarında alabildiğine hakim kalabildiği sürece ve imar kanunu yürütülmedikçe, kalfalar mühendislik hizmeti yaptıkça, kamu kesiminde mühendisin yapması gereken işler başkalarına yaptırıldıkça kısaca inşaat mühendisliği kendi alanına ve etkisine sahip olamadıkça toplumumuzda her topluluktan fazla bir işsizlik sorunu olacaktır.

Uluslararası tekelci sermaye ile bütünleşme çabasında olan güçler az gelişmiş ülkelerde teknoloji ithali yolu ile üretimi yürütmekte ve ayrıca o ülkede yapılacak bilimsel ve teknik araştırmalar yolu ile ulusal bir teknolojinin yaratılmanı da engellemektedirler. Çünkü araştırma ve geliştirme çabaları kârlarını düşürecek ve uzun dönemde dış güçlere olan ihtiyacı ortadan kaldıracaktır. Batı ülkeleri ile Türkiye arasındaki teknoloji açığının yıldan yıla büyük bir hızla büyümesi bizim batı teknolojisine bağımlılığımızı artırmakta, ekonomik ve siyasi bağımsızlığımızı da imkânsız kılmaktadır. Patent, lisans, royaleti ve Know-how karşılığı uluslararası dev tekellere ödenen fonlar hızla artmakta ve teknoloji de ödeme bilançosu gittikçe artan açıklar vermektedir. Türkiye'de teknik elemanlardan oluşan yüksek araştırma potansiyelinin mill ibir teknoloji yaratmakta kullanılması iledir ki teknik eleman işsizliği önlenebilecek ve teknolojik bağımlılığı azaltılacaktır. Ancak teknolojinin şimdiki şekilde kullanılmasından fayda uman çevreler en değerli ve yetenekli teknik elemanları işyeri yöneticisi olarak yüksek ücretlerle ve çeşitli olanaklarla kendilerine bağlamakta, teknik elemanın yaratıcılığını işveren vekilliği gibi yıpratıcı bir görevle törpülemektedirler. Ayrıca he ran her işi görmeye hazır bir teknik eleman yedek ordusu yaratarak onların emeğini bir karşı güç olarak kullanma amacını da gütmektedirler.

Sorunlarımızı yukarda da belirttiğimiz gibi diğer çalışanların sorunlarından ayırmadan ve bütün olarak düşündük. Bunun için ilk adımımızın tüm teknik camia olarak birlikte hareket etmekte olduğunu gördük. Bu inançladır ki T.M.M.O.B. 1970 den beri toplanamayan Genel Kurulunun toplanmasında büyük uğraşılar gösteren Odamızdan, İstanbul Mühendis Mimar Odaları Komisyonundan kopmadan bütün teknik eleman örgütleriyle işbirliği yaparak ortak çalışmalara ağırlık verdik. Ek 2 de görüldüğü gibi kamu kesimi için yaptığımız en önemli ortak çalışma iş yeri temsilciliklerinin kurulmasında görülmüştür. Zaman zaman Şubemize özgü çalışmalar da olmuştur. Yıl içinde birçok basında yer alan bildiriler, toplantılar düzenledik. 1973 Türkiyesinde «olağanüstü dönemde siyasi iktidarlara, kamuya üyelerimize; kendi basın organımız olan Teknik Güç ile seslenmeye çalıştık. 1973'de sağlanan birtakım ekonomik hakların alınışında bu seslenmelerin katkısı olduğu kanısındayız.

Bir sorunun bütün içinde bir parça olduğunu söylemek onun öznel yanlarının olmadığını ve bu uğurda mücadele edilmesinin gereksiz olduğu sonucunu vermez. Bu noktayı hiç göz-

19. Dönem Çalışma Raporu

den kaçırmadık. İşte size İnşaat Mühendisleri Odasının son iki yıldır en gür sesi Teknik Güç'ü aracılığıyle yaptığımız mücadeleden bir kaç örnek.

Sayı: 19 — 1.Mart.1973

«Kanunu uygulamayacağız»

Hatırlanacağı gibi kamu kesiminde çalışanların tek bir ses halinde çıkmasını önleyecek, onların davalarını takipçisiz bırakacak olan kanun teklifi Meclise getirildi. Kanun; Odalarımıza kayıt olma mecburiyetini Odadan kaldıran, örgütümüzü isteyenin istediği süre kayıtlı olduğu bir dernek hüviyetine sokmak isteyen bir tekliftir. Ancak Odaların bir bütün olarak mücadelesi neticesinde kanun Senatodan geri çevrilmiştir.

Bu sorunun olumlu bir yönde çözümü için uzun bir süre mücadele ettik.. Ve şimdilik bu konuda bir zafer kazandık. Tehlike büyüktü. Ve varlığımızı tehdit ediyordu. Bütün gücümüzü Odamız ve geleceğimiz için hayati bir konu olan bu noktada yoğunlaştırmamış gerekiyordu. Bizde gerekeni yaptık. İlerde. Dahada umutlu olabilmek, mensup olduğumuz camia ve toplumsal gelişmede bize düşer görevleri yapabilmek için...»

Sayı : 23 - 1. Mayıs. 1973

«Bu sayı İnşat, Makine, Elektrik ve Mimarlar Odası ile ortaklaşa çıkmıştır.»

«Kanunun geri çevrilmesi için Komisyon Başkanı İnşaat Mühendis Senatör Osman Salihoğlu'na günlerce telgraf çekildi»

Sayı : 24 - 15. Mayıs. 1973

«ZAFER»

Odamız çevresinde kenetlendik ve kazandık.

Sayı : 26 - 15 Haziran. 1973

«Personel Kanununun gerçek yüzü yöneticilercede nihayet anlaşılıyor.»

Bir takım kamu kuruluşları örneğin İskenderun Demir Çelik, İmar ve İskân Bakanlığı, D.T.Te, T.C.K.Y., D.S.İ. Genel Müdürlükleri sözleşmeli personel çalıştırabilecekler!.

Haydi hayırlısı deyip bitirdiğimiz yazıda bu kararların kime ne ücret ödiyeceği merak konusu! Çok kısa zaman sonra gördük ki: yabancı teknik eleman. Yine sahnede.

Sayı : 28 - 15. Temmuz. 1973

«Teknik Personelin personel kanunu dışına çıkarılmasının gereğini nihayet yöneticilerde kabul etmeye başladı.

İşte seçim öncesi bize verilen bir umut.

Başbakan yardımcısı Kemal Satır Diyarbakır'da bir konferansda «Personel Kanunu Reformu malesef Teknik Elemanları illerde çalışmalarını köstekleyici bir hâl almıştır.» dedi.

Sayı 30 - 15. Ağustos. 1973

«Bu günkü, Yarınki sorunlarımız üzerine bir söyleyişi» diye yayınlanan makalede Odamız üyesi Erzinsan C.H.P. milletvekili Hasan Çetinkaya «Teknik Eleman Personel Kanunu dışına alınmalıdır... Benim kanımca Teknik Personel 657 sayılı kanun dışına çıkarıldığı takdirde Teknik Elemanlara olan ihtiyaç ve mühendisin mühendislik sorunu o zaman kendini gösterecektir.»

Yine aynı sayı: (Aynı zamanda Cumhuriyet gazetesinde de yayınlandı.) Oda Başkanı İzzettin Silier imzası ile seçim bildirgeleri adı altındaki yazısında personel kanununun Teknik elemanlara indirdiği darbeden bahsedilmektedir.

Sayı : 31 - 1. Eylül. 1973

BAKANLAR KURULU KANUN HÜKMÜNDE BİR KARARNAMEYLE BAZI MEMURLARIN İŞÇİ SAYILACAKLARINI KABUL ETTİ.

«Türkiye'de bir tek Türk teknik elemanı varmı ki bu kararname ile işçi oldu ?»

Sayı. 33 - 1 ilâ 15.Ekim. 1973

1 — Parlamentoya 57 mühendis girdi.,. Bunların 23'ü Odamız üyesi..

2 — Oda Başkanı İzzettin Silier Odamız görüşlerini ve Teknik Eleman sorununu bir Raporla Bülent Ecevit'e sundu...

3 — 4 yıl öğrenim gören Yüksek Mühendislere yeni haklar getiren kararnamenin düzeltilmesi için Cumhurbaşkanına, Başbakana ve Bakanlara telgraflar çekildi.

4 — Yan ödemeler artırılıyor. Gene Belediyeler unutuldu.

Sayı : 35 - 1. Aralık. 1973

İstanbul Belediye Başkan adayı Ahmet İsvan'la yapılan bir röportajdan :

Soru : .... Oysa teknik elemanlar çok mağdur durumdalar. Ekonomik yönden de. Özellikle Belediyelerde Teknik elemanlar 1100-1200 TL.'sı maaşla çalışıyorlar...

Ahmet İsvan : Mühendis mi bunlar

Soru : Evet Mühendis

Ahmet İsvan : 1200.-TL.'sı ?

Soru : .... İlk başlangıç 1140.-TL'sı.

Bu konuşmaların sonunda Sayın İsvan durumun gerçekten üzücü olduğunu eğer yetkili olabilirse yetkisini buda yetmezse bir baskı unsuru olarak sorunun siyasi iktidar tarafından çözümlenmesini sağlamak için sonuna dek mücadele edeceğini bildirdiler.

Mücadelenin bütünlüğünü gözden kaçırmadan Oda olarak doğrudan üyelerimizi ilgilendiren sorunların çözümünde yapabildiklerimizden birkaç örnek vermeye çalıştı. Sonuç olarak diyebiliriz ki.

Personel Kanunu ile Memur Statüsü içine sokulmuş olan Teknik elemanların bütün sosyal ve ekonomi hakları ellerinden alınmıştır. Artık başlangıçta savunanlarcada anlaşılmıştır ki Personel Kanunu; Reform niteliğinde bir kanun değildir. Son iki yıldır bir çok omisyonlarca çözüm yolu incelenmiş, tartışılmıştır. Bütün bu çalışmalar neticesinde aynı sonuç üzerinde birleşilmiştir.

KAMU KESİMİ TEKNİK PERSONELİ İÇİN TOPLU SÖZLEŞME VE GREV HAKLARINI KAPSAYAN YENİ BİR TEKNİK ELEMAN STATÜSÜ HAZIRLANMALI VE BU STATÜ EN KISA ZAMANDA KANUNLAŞMALIDIR.

Bilim ve tekniğin insanlığın yararına olma niteliği ile bu olanağın kâr ve birikim amacıyla sınırlandırılması arasındai çelişki bu gün artık evrensel bir çelişki olmuştur. Bu çelişkinin olumlu bir yönden çözümlenebilmesi için teknik elemanlardan beklenen görev, kendi öznel yapısındaki bilgi ve teknolojiyi, sosyal değişimin genel kanunlarına ve ülkenin gerekli koşullarına uygun bilimsel yöntemler kullanarak uygulamaktır.

Teknik Güç'ten :

Türkiye'nin geniş halk yığınlarının mühendislerden, teknik elemanlardan beklediği onların bilgilerini, yönlemlerini yeni bir değerlendirmeye tabi tutarak kendi açılarından ülkenin somut sorunlarını çözümleyebilecek bir teknik eleman, mühendis haline gelmeleridir.»

CEMİYET HAYATI VE ODAMIZ

Her yıl olduğu gibi, 19 Aralık 1973 gününü Odamızın Kuruluş yıldönümü olarak kutladık ve meslek hayatında kırk yılını tamamlamış sayın ağabeylerimizin geleneksel jübilesini de yaptık. 19 Aralık akşamı Carlton otelinde yapılan bu yemekli toplantıya 220 meslektaş ailesi ve davetlisi katıldı. Meslektaşlarımız aileleriyle nezih ve güzel bir gece geçirdiler. Kırk yıllık, 26 meslekdaşımızın jübile töreni büyük bir heyecanla izlendi ve meslek büyüklerimiz şerefli mazilerine layık bir yücelikde ağırlandılar. Hepimiz bu önemli jübileden çok duygulandık, hele Türkiye Cumhuriyetinin ilk kadın mühendisi olan sayın Sabiha Gürayman ablamızın, değerli eşi ile 40 yılını doldurması ve aramızda bulunması gecenin büyük önemine ayrı bir heyecan kattı. Milliyet gazetesi ve TRT bu önemli olayı seri ropörtajlarıyle Türk kamu oyuna duyurdular. Tabiatın güçlükleri ile mücadele eden mesleğimiz mensupları arasına kırk yıl önce karışan ve bu alanda sonradan yetişen bir çok kadın mühendisimize öncülük eden değerli ablamıza diğer kırk yıllıklarla beraber nice başarılı ve sıhhatli günler ve yıllar dileriz.

Odamızın her yıl üç ilde (Ankara, İstanbul, İzmir) tekrarladığı bu güzel hareketi burada kıvançla belirtirken üzerinde önemle durulması gereken sosyal hayattaki eksikliklerimize değinmeyi de faydalı bulduk;

Sayın arkadaşlar,

İtiraf etmek gerekir ki Odamızın sosyal alandaki çalışmaları istenilen bir düzeye erişmekten oldukça uzaktır. Tarafsız bir tahlil yapılması gerekirse, burada sayılmasına imkân olmayan bir çok, sosyo-politik ve sosyo-ekonomik faktörlere ilâveten bir yandan meslektaşlarımızın şahsi yetişme olanakları bakımından bu alana önem vermemeleri ve ilgisizlikleri, diğer yandan da Oda yöneticilerinin bu ilgiyi sağlayacak ve kuvvetlendirecek bir çabayı henüz layıkıyla gösterememiş olmaları, bu sahanın, bugün olduğu gibi, kısır kalması sonucunu doğurmuştur denilebilir.

Filhakika bu alanın önemini çok evvelden anlamış ve ona göre örgütlenmiş olan diğer meslekler erbabı ve bunlara ait kuruluşlar, cemiyet içinde bize oranla büyük başarılar sağlayarak şahsî ve meslekî emeklerinin karşılıklarını, bir hak olarak, fazlasiyle aldıkları gibi, beşeri münasebetlerinin olumlulukları bakımından cemiyet içinde kazandıkları mertebe dolayısiyle, memleket ekonomisine ve politikasına yön verecek etkinliği çoktan erişmiş bulunmaktadırlar.

Oysa; memleketin muhtaç olduğu hızlı ve planlı kalkınmada yeni sosyal, ekonomik ve politik alanlardaki rollerimiz, diğer meslek müntesiplerinin çok ilerisinde bulunması gerekirken, bazı olumlu çabalara rağmen, bu etkinliğe sahip bir düzeye çıkamamış olmamızın kusur ve kabahatini yukarda açıkladığımız nedenlerle önce kendi aramızdaki sosyal dayanışmada gösterdiğimiz zaafta ve toplumla gereği gibi iyi münasebet kuramamış olmamızda aramak gerekir.

Bu zaafımız ve eksikliğimiz devam ettiği sürece cemiyet üzerinde etkin bir aydın sınıf niteliğine sahip olmamıza da imkân bulunmayacaktır.

Bu suretle, acı da olsa bu yaramızı deşerek bir eksikliğimize teşhis koyarken, sakıncanın giderilmesi ve hastalığın tedavisi çarelerinin de bu tahlilin içinde mündemiç olduğunu görmekteyiz.

Sosyal hayatta faaliyet gösteren arkadaşlarımızın azınlıkta kaldığı izlenimine rağmen, üyelerimiz arasında bu realite-

19. Dönem Çalışma Raporu

ği sezenler ve kabul edenler çoğunluktadır. Üyelerimizle olan temaslarımızda ileriye umutla bakmayı gerektirecek bir çok sebeplerin mevcut olduğunu görerek sevinmekteyiz.

Türkiye toplumunun bugün eriştiği bilinçli düzeyde başarı sağlayabilmek için, beşeri münasebetlerin olgunlaştırılması, sosyal alandaki girişimlere önem verilmesi ve müsbet doğrultuya çevrilmesi gibi önemli bir psikolojik faktörü gözden uzak tutmamak gerekir.

Türkiye çapında, hatırı sayılır baskılı bir meslek gurubu olabilmek için bu yönde çalışmada sayısız faydalar vardır.

Genel Kurullarımızın ve yeni seçilecek yönetim kurullarımızın programlarının başına alacakları en önemli sorunlardan birisi sanırız ki budur.

Proje

ORTAK BELGE DÜZENİ

Bu dönemde şubemizi en çok uğraştıran ve bütün bir yılı dolduran konuların önünde gelir.

Ortak Belge Düzeni'nin karşılaştığı sorunları ve bu düzenin yürütülmesi çalışmaları olmuştur.

MEVCUT DURUM :

Şubemizin XVI. ve XVII. Genel Kurullarınca onaylanan ilkelere dayalı ve bir önceki dönemde Mimarlar Odası İstanbul Şubesiyle yapılan ortak çalışmalar sonunda hazırlanıp iki şubenin Yönetim Kurullarının Ortak toplantısında imzalanan protokol ve eklerinin oluşturduğu ORTAK BELGE DÜZENİ 5.Kasım.1972 gününden başlıyarak yürütülmektedir. Bu düzenin halihazır uygulanması başarılı olarak sürdürülmekte ve daha da uygun hale getirilmektedir. Bu yıl Ankara'da da uygulanmaya başlamış olması, yoğun emeklerimizin yararlı sonuçlar verdiğinin belirgin bir kanıtıdır.

Ne var ki memleket sathında büyük bir ihtiyacı güvenlik ihtiyacını karşılamakta Ortak Belge Düzeni daha başlangıçta İstanbul'daki inşaatçılar derneklerinin sert ve sürekli tepkileri ve bozma çabalarıyla karşı karşıya kalmıştır. Proje ve Teknik Uygulama Sorumluluğu (T.U.S.) hizmetlerinin işverenleri durumunda bulunan inşaatçıların temsilcileri ve örgütleri iddiasındaki bu dernekler Belge Uygulama Düzeninde söz ve görüşlerinin alınmasını istemişler ve alınan tek taraflı kararları bozmaya çalışacaklarını bildirmişlerdir.. Aslında bu konu üzerinde olsun başka bir ortak sorun üzerinde olsun inşaatçılar dernekleriyle ortak kararlar almayı, statü, sorumluluk ve yetki farklılıkları nedeniyle, olanak bulunamamıştır. Çünkü meslek Oda'larımız birer kamu kuruluşlarıdırlar. Görev, yetki ve sorumlulukları yasa ile belirtilmiştir. Üyelerinin haklarını korumа görevi yanında onları meslek hizmetlerinde disiplin altına almak yetkisine de sahiptirler.

Oysa inşaatçı derneklerinin yürütücüleri bu tür yasal yetkilerden yoksundurlar. Durum böyle olunca alınacak ortak kararlar bu derneklerin üyelerini bağlayıcı olamaz ve havada kalmaya mahkOm kalırdı.

Kaldı k ibu dernekler çok değişik temelsiz ve geleceksiz, görüşlere uymayan görüşlerin sahibi olan çeşitli çevrelerin etki alanı içerisindedirler ve bu alan dışına çıkabilmiş olanların da sonuca etkisi olabileceğine ilişkin hiç bir belirti de yoktur.

Aynı masada karar almanın sonucu bu kararların tek taraflı olarak tatbiki neticesini doğuracaktı ki bu da bizim tek taraflı taviz vermemizden ve kendimizi gereksiz yere kayıtlar altına sokmamızdan öte hiç bir sonuç vermeyecekti. Biz bunu yapamazdık ve yapmadık.

Anlayışımız odur ki bu kütleyi de düşünmek onların ülkeye en verimli şekilde hizmet etmeleri olanağını hazırlamak ve kendilerinin de en iyi şartlarla hizmetini temin ederek onları çeşitli çevrelerin ters tutumlarından kurtarmak da bizim görevimizdir.

Bu kez uygulamanın ortak bir düzene sokulması ve hizmet karşılıklarının değer düzeyinin tesbitine dönük maddelerinde varılması ile güvencelere bağlanmak istemesi onlarca çıkarlarına uygun düşmesine olarak nitelendirilmesine yol açmış bu dernеklerin gerçek nedeninin bu olduğu giderek açıklığa kavuşmuştur.

İnşaatçı Dernekleri, Ortak Belge Düzeninin kendi görüşlerine göre değiştirilmesi, gerçekte sona erdirilmesi, amacıyla önce İstanbul Belediyesinde girişimlerde bulunmuşlar ve yoğun çaba göstermişlerdir.

Fakat bütün bu çabalar, düzenin yürütücüsü olan şubelerimizin savunmaları, belediyenin teknik yöneticilerinin direnişleri ve belediye meclisinin halkçı kanadının olumlu davranışı karşısında yenilgiyle sonuçlanmıştır. Belediyenin teknik örgütüne ve yöneticilerine ve halkçı meclis grubuna teşekkür etmeyi ödev sayarız.

Bu yenilgiden sonra inşaatçı derneklerin yöneticileri karargâhlarını Ankara'da kurarak Yasama Meclisleri Kulislerinde İmâr ve İskân Bakanlığında daha yoğun bir propagandaya koyulmuşlardır. Bu şikâyet ve propagandalar Meslek Odalarını yıpratmayı ve güçsüz bırakmayı amaçlayan politik çevrelerce yeni bir fırsat olarak değerlendirilmiştir. Ne yazık ki İmar ve İskân Bakanlığının teknik yöneticileri mevkiindeki meslekdaşlarımızdan bazıları politikacıların isteklerine ve baskılarına karşısında başlangıçtan bu yana 13 yıl sürekli olarak bakanlıkların desteklediği Belge Düzenini savunma yürekliliğini gösteremediler 60 nolu genelge bakan imzası ile 67 valiliğe gönderildiler bu genelge ile «Yasa dışıdır» gerekçesiyle daha doğru değimiyle uydurma gerekçesiyle, Belge Düzenine son verilmeye kalkışılmıştır. Oysa ki Belge Düzeni 6785 sayılı İmar Kanunu ile 6235 sayılı T.M.M.O.B. Kanununun birbirini bütünleyen amaçlarına uygun yasal bir müessesedir kaldı ki 13 yıllık uygulama bu düzenin halkın, ülkenin, yararına ve tekniğin gereğine uygun olduğunu hiç bir kuşkuya yer vermeyecek bir açıklıkla kanıtlamıştır. Hiç de gücünü bu haklılıktan ve üyelerin bilinçli dayanışlarından olan Odalarımız asıl kendisi 60'no'lu genelgeyi yürürlükten kaldıramadılarsa geçerlikten düşürülerek Belge Düzenini yürüttüler, daha da geliştirdiler ve yaygınlaşma yolunda umut verici adımlar attılar.

Ne var ki yayın organımız Teknik Güç'de yayınladığımız gibi Mimarlar Odası İstanbul Şubesinin, Kadıköy'deki bir grup mimarlık bürolarının baskılarına, şubemizin ısrarlı karşı koymalarına karşı, boyun eğip tek taraflı olarak ücret tarifelerinde % 15 oranında indirim yaparak ortak düzene nazar boncuğu takmalarını önleyemedik. Bu davranış karşısında şubemiz de denge sağlamak amacıyla değişik oranlarda indirimler yapmıştır. Bununla beraber her iki şube de Ortak Düzeni sürdürmek için ikinci bir anlaşmazlığa yol açmamaya ellerinden geldiğince çaba göstermişlerdir. Umarız ki Mimarlar Odası'da gerçek çözüme o tutumla varılamıyacağını anlamış olsun.

Bundan başka bir yılı aşkın uygulama süresince saptanan kimi aksaklık ve boşlukları gidermek için önce ayrı komisyonlar ve sonra ortak bir komisyon tarafından çalışmalar yapılarak her iki şubenin Genel Kurullarına sunulmak üzere (ORTAK BELGE DÜZENİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER) teklifi hazırlanmıştır (Ek.No: 5).

Genel Konular

EK : 1

Teknik Güç yönetmeliği tasarısı

KAPSAM

Madde 1 — İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesince yayımlanmakta olan Teknik Güç Gazetesinin yayını bu yönetmelik hükümlerine göre yürütülecektir.

AMAÇ

Madde 2 — Teknik Güç, şu amaçlara yönelecektir:

a) Ülkesiyle ve ulusuyla bir bütün olan Türkiye'nin ve Türk devletinin ve Türk teknik elemanının teknik saha ile ilgili bütün çalışmalardan kısa ve uzun süreler için en verimli tarihi ve beşeri bütün kıymetlerin değerlendirilmeleri vererek ve insanlığın en iyi biçimde ve faydalı olarak kullanacağı sonuçların saptanmasında etken bir araç olmak.

b) Üyelerle sürekli bir düşün ve görüş bağlantısı kurmak;

c) Oda çalışmalarından, meslek ve meslektaş sorunların-

19. Dönem Çalışma Raporu

dan bilgiler vererek çözüm yollarının araştırılmasında ortam yaratmak ve fikir alış verişi ile ilgili birikimi sağlamak,

d) Meslek ve meslektaş konuları ile bunlardaki gelişmeleri izleyip üyelere duyurmak·

e) Temel eğitim sonrası meslek içi eğitime yol açmak, yardımcı olmak, çağdaş tekniğin izlenmesine ve yaygınlaşmasına çalışmak;

f) Başarılı üyelerin yaptıkları projeleri ve uygulama yöntemlerini tanıtıcı ve bu yönde özendirici yayımlar yapmak;

g) Teknik ve toplumsal hareketleri ve olayları duyurmak, üyeler arası haberleşmeyi sağlamak;

h) Meslekle ilgili güncül konularda yayınlarda bulunmak·

k) Kamu, ülke, meslek ve meslekdaş yararına olan her tür haber, yazı, fıkra, röportaj, karikatür ve resimler yayımlamak,

l) Yönetim Kurulunun kararıyla, ya da Yayın komitesinin önerisi ve Yönetim Kurulunun onayı ile uygun görülecek diğer amaçlar.

FİNANSMAN — BÜTÇE

Madde 3 — Teknik Güç'ün yayım giderleri, Şubenin yıllık bütçelerine konacak ödenekler ve ilân ve reklâm gelirlerinin oluşturacağı bir fonla karşılanır ve yıllık bütçelere göre harcanır. Teknik Güç'ün yıllık bütçesi Şube Yönetim Kurulunca onaylanır ve 1 Nisan'da yürürlüğe konur.

YÜRÜTME

Madde 4 — Teknik Güç'ün yayımı, gazetenin Yönetim Kurulu a dına sahibi olan Şube Başkanının Başkanlığında kurulan bir Yönetim Kurulu üyesi, gazetenin Yazı İşleri Müdürü ve Yönetim Kurulunca seçilecek bir kişiden oluşan dört kişilik bir YAYIN KOMİTESİ tarafından yürütülür. Komitenin iki üyesi Şube Yönetim Kurulu'nca seçilir. Şube Yönetim Kurulu üyeleri de bu komiteye seçilebilirler. Komitenin seçim süresi bir yıldır. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir.

YAYIN KOMİTESİNİN GÖREV, YETKİ ve HAKLARI

Madde 5 — Yayın Komitesinin görevleri şunlardır:

Teknik Güç'ün a) Yıllık bütçesini; b) Yıllık yayım programını; c) Gazetenin içereceği yazı, haber, karikatür, ilân ve reklâmlarda aranacak nitelikler, (reklâmların gazete alanının 1/4 dünü geçemez) kabul koşullarını ve ilkelerini (her sayıda Şube çalışmalarına değgin yazı, haber ve duyurular için belirli bir köşe ayrılır); ç) Telif yazılar, tercüme yazılar, fotoğraf, resim, karikatür ve haberler için ödenecek ücret tarifelerini; d) İlân ve reklâmlardan alınacak ücret tarifesini; e) İlân ve reklâmlar için prodüktörlere ödenecek ücret tarifesini hazırlayarak en geç 15 Marta değin Şube Yönetim Kuruluna sunulmak üzere Şube Başkanının onayına sunar.

Madde 6 — Yayın komitesi, Teknik Güç'ün her yayım döneminde en az bir toplantı yaparak gazetenin çıkacak sayısına ilişkin sorunları görüşür, kararlara bağlar, uygulamada görev bölümünü yapar ve yürütmeyi denetler.

Madde 7 — Yayın komitesi Şube Başkanına ve Yönetim Kuruluna karşı sorumludur, onun karar ve direktiflerine uyar.

Madde 8 — Yayın komitesinin, Başkan ve üyelerine beher toplantı için o yılın bütçesinde gösterilen miktarda huzur hakkı verilir, fakat komitenin tabiî üyesi Yazı İşleri Müdürüne verilmez.

YAZI IŞLERI MÜDÜRÜ

Madde 9 — Yazı İşleri Müdürü, Başkanın uygun görüp Şube Yönetim Kurulunun onaylayacağı, bir sözleşme ile atanır. Sözleşmenin tasarısı yayın komitesi tarafından hazırlanır ve Başkana sunulur. Bu sözleşmede Yazı İşleri Müdürü'nün görev, yetki ve haklar ve yayın komitesinin kararları doğrultusunda hizmet göreceği ve komiteye karşı sorumlu olacağı belirtilir. (Sözleşmede, gazetenin yayımının, yayın dönemi süresi kadar gecikmesi halinde sözleşmenin feshedilmiş olacağına değgin hüküm konur.)

Madde 10 — Bu yönetmelki Şube Genel Kurulunun onayı ile 19.Ocak.1974 günü yürürlüğe girmiştir.

GEREKÇE

Teknik çalışmaların vatan sathına yayılmasının sorumlusu olan mühendislerin ve mühendisliğin meseleleri genellikle kapalı kalmaktadır. Bu meselelerin boyutları ve önerilen ve uygulanan tarzları vatandaşlarca hatta diğer hizmet unsurlarınca dahi gerekinin çok altında bile bilinmemektedir. Çözüm ve uygulamalardaki özellikleri ise, çoğunlukla birbirimize bile ulaştıramamaktayız. Bu durum ise işlerimize diğer ünitelerin ve hatta Devletin diğer ilgili organlarının gereken önemde eğilmemesi sonucunu doğurmakta ve çeşitli çevrelerin bizi, çalışmalarımızı ve eserlerimizi öznel gelişimleri için kullanmaları ortamının doğmasına ve etkin olmasına yol açmaktadır.

Gerek yapım ön ve esas çalışmalarında gerekse bunun ülkeye ve ulusa sağlayacağı faydaların saptanmasında ve karar organı olarak kendi yerimizi almamızda engel faktörlerin oluşmasına yol açan unsurlardan birisi de yine budur.

Bu durumun önlenmesi için yapılan araştırmalarla kısa ve uzun vadeli çözüm yolları bulunacaktır. Acil çözüm olan kısa vadeli tedbir olarak ülkeye ve ulusa bütün kıymetlerin en iyi değerlendirmeyle ve bütün imkânların en faydalı sonuçlarla kullanmaya hazır hale getirilmesi ve devamı olan görevler için önce kendi meselelerimizin gün ışığına çıkması ve bütün boyutları ile ele alınabilmesi ancak ve ancak gazete hüviyetinde bir yayın organının varlığı ile mümkün olacağı görüşü hakim olmuştur.

Bunun üzerine gazetenin yeri konusu ele alınmış ve tüm üye sayısının yarısından fazlasına muhatap olan kültür oluşumunda ayrı bir yeri bulunan ilerleyen Türkiye'nin çözüm bekleyen meselelerinin yoğun biçimde oluştuğu bir yapıya sahip bulunan ve böylece bir nevi ileriyi belirten bir gösterge hüviyetini taşıyan ve haberlerin en kolay yoğuştuğu basın merkezi durumundaki İstanbul'un seçilmesinin uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Gazetemiz Teknik - Güç halen onbeş günde bir çıkacaktır, amacımız yakın sürede haftalık hale getirilmesi olacaktır. Mali imkânlar ve ilgi nisbetinde bunun da gerçekleşeceğini ümid ediyoruz.

EK : 2

ÖRNEK

KONGELIG DANSK GENERALKONSULAT
CONSULAT GENERAL DE DANEMARK
İSTANBUL

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi
Halaskârgazi Cad. 35-37
Harbiye, İstanbul

İZMİR PALAS. SİLAHHANE CADDESİ 31/1. MAÇKA, İSTANBUL
TELEPHONE: 48 42 17
ADRESSE TELEGRAPHIQUE: DANNEBROG

.....gennemslag ../...bilag copie (s) annexe — J. nr.: 65. Dan. (s) 29. Réf.: — Dato Kasım 22, 1973 Le

Sayın Alâkalı Makama,

Danimarka Dışişleri Bakanlığının bir araştırması nedeni ile Konsolosluğumuza tevcih edilen ilişikteki suallerin cevaplandırılmasında yüksek makamınızın tavassutunu rica eder, bu vesile ile saygılarımızı sunarız.

Alâkanıza şimdiden teşekkür ederiz.

Danimarka Başkonsolosluğu
Namına
İmza
Marie Ruffert
Konsolos
Mühür

65. Dan. 29 — **Kasım 22, 1973**

ARAŞTIRMA

1) **İnşaatın karakter ve dış görünüşü**
   a. **Aileler için ev inşaatı (ev sayısı)**
   b. **Apartmanlar (birkaç katlı binalar) senede kaç apartman (blok olarak)**
   c. **İnşaat metodları geleneksel midir yoksa endüstriel vasıflara mı haizdir (beton elemanlar, çelik inşaat vs.)**
   d. **Sosyal projeler (meskenler)**
   e. **Enstitü inşaatı (hastaneler, okullar ve iş yerleri)**
   f. **Endüstriel inşaat (fabrika, atölye vs.)**
   g. **Kira ve kat mülkiyeti arasındaki oran (yalnız çok katlı blok apartmanlar için)**
2) **Projenin finansmanı**
3) **İnşaat metodları**
   a. **İnşaat firma ve mühendislerinin (müteahhitlerinin) sayısı ve büyüklüğü**

4) İnşaat sektörünün yapısı (strüktürü)
5) Ev inşaatı gelişiminin yakın gelecekteki eğilimi
6) Ev inşaatına ait özel bilgi
a. Pazarlama raporu varsa ve fiatı

NOT: İstatistik malûmat yanlızca son üç seneyi kapsamalıdır. Ayrıca istatistik gelişmeler hakkında her türlü malûmat rica olunur.

EK: 2a
ÖRNEK

6.12.1973
1061/186

Danimarka Başkonsolosluğu
İzmir Palas Silahhane cad. 31/1
Maçka/İSTANBUL

İlgi: 22 Haziran 1973 tarihli yazınız:

1 — Yazınızdan Danimarka Dışişleri Bakanlığının ne maksatla Türkiye yapı sektörü ile ilgili bir araştırma yaptığı anlaşılamamıştır.

2 — Bunun açıklığa kavuşturulmasını müteakip Yönetim Kurulumuz yazınız üzerinde durabilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla
GENEL SEKRETER
İmza
(Şevki ERKER)

EK : 3
MÜHENDİSLERİN HALEN ÖDENEN ÜCRETLERİNDE ALINMASI GEREKEN ACİL TEDBİRLER

1 — Yan ödemelerin ayrı bir bordro ile ödenmesi; Maliye Bakanlığının 13.5.1972 gün ve 97 sayılı genelgesine göre, yan ödeme maaş ile birleştirilerek gelir vergisine tabi tutulmaktadır.. Bu hüküm kaldırılarak fazla mesailerde olduğu gibi Bakanlar Kurulu kararı ile, gelir vergisi Kanunun (104) üncü maddesine göre, müstakil olarak gelir vergisine tabi tutulması fazla çalışmalar için Bakanlar Kurulunun 20.6.1973 gün ve 1743 sayılı kanun kuvvetindeki kararname ile gelir vergisi kanunun 104 üncü maddesine iki fıkra eklenmiştir.

Gelir vergisi kanunun (104) üncü maddesinin ilgili fıkrası: (Muhtelif ücret ödemelerinde; vergi cedvelleri her ödeme ayrı gözönünde tutularak uygulanır) denmektedir.

2 — 31.7.1971 gün ve 7/2866 sayılı kararname için Maliye Bakanlığınca hazırlanan yönetmeliğin 4 üncü maddesinin paragrafında (hastalık, izin, yıllık izin) hallerinde yan ödeme verilmez hükmü kalkmalıdır. Çünkü; yan ödeme aldığı işten dolayı hastalanan insanın bir suçu yoktur, kanuni senelik iznini kullanan mühendis yan ödemeyi almalıdır. Senelik izin kullandı diye bir insan suçlandırılamaz, verilen bir ücret kesilmemelidir.

3 — Personel kanununca kabul edilen fazla mesai yapılmasını mühendislere teşmili, 10 saat çalışan bir şantiyede iş icabı mesai yapan mühendis halen bu fazla mesaisi için bir ücret alamamaktadır.

Yük. Müh. Nurettin DEMİRCİOĞLU

EK : 4
ALINMASI GEREKEN ACİL TEDBİRLER

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkındaki kanun:

No: 1327 — 14-9-1970 tarihli
Kabul tarihi: 31.7.1970 — resmi gazetede çıktı.

1 — Madde 36.
II — Teknik Hizmet Sınıfı.

Bu bölümün d. ve e. fıkralarında mühendislerin 4. seneliklerin 10. ncu derecenin 3. ncü kademesinden başlayacağı, 5. senelik tahsili olanların ise 9. ncu derecenin 3. ncü kademesinden başlayacağı ve her iki grubun da 1. nci derecenin son kademesine kadar yükselebileceği tasrih edilmiştir.

Aynı kanun 4. ncü maddesi 657'nin 34. maddesini değiştiriyor.

Bu maddeye göre ise 1, 2, 3, 4 derecelere yükselecek memurların adetleri Maliye Bakanlığı ile Personel Dairesinin müştereken teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tesbitini şart koşmaktadır.

Bu maddeye dayanılarak 7/3434 sayılı kararname ile (19-11-1971 gün ve 14020 sayılı resmi gazete) verilen 1, 2, 3, 4 dereceli kadrolar ise tetkik edlidiğinde yatırım yapan Bakanlıklarda bu kadroların çok az olduğu görülür. Başka bir deyimle Teknik Personelden çok mahdut bir miktarın 1, 2, 3, 4 dereceye çıkabileceği, diğerlerinin ise 5. dereceyi aşamayacağı anlaşılır.

Bu hal hem huzursuzluk yaratır, hem de yetişmiş elemanları Devlet'ten kaçırır ve bu madde 36. madde ile çelişir.

Kanun hükümündeki kararname ile bu madde kaldırılabilir.

2 — Bu güne kadar çıkarılan kararnameler ile kısmen teknik elemanların intibak durumlarının düzeltilmesi yoluna gidilmek istenmiş ise de yine kadro tahsisi yapılmamıştır. İntibaklara göre kadro verilmesi zorunludur.

3 — Yine 1, 2, 3, 4 derece kadroların tetkik edildiği zaman bu kadroların kısmen yönetici olan (Müsteşar, Fen Heyeti Müdürü, Daire Başkanı ve Bölge Müdürü gibi) teknik elemanlar için verildiği görülür.

Bir teknik dairenin teknik yöneticileri dışında uzman, teknik müşavir, baş mühendis gibi ana elemanların ihtiyacı zorunludur.

Bu zaruret dolayısıyle 1, 2, 3, 4 dereceden kâfi kadrolar bu teknik elemanlara verilmelidir ki işler yürüyebilsin.

4 — Harcırah konusu: Proje ve şantiyelerde çalışan elemanlara harcırah verilmemektedir. Maliye Bakanlığı hiç bir kanuni mesnet göstermeksizin bu ödemelere karşı çıkmıştır. Bu kanunun halli gerekir.

5 — Proje, şantiye ve arazide çalışan teknik elemanlara iş elbisesi verilmesi.

6 — Fazla Mesailer: Şantiye ve projelerde iş gereği fazla çalışıldığı halde teknik elemanlara mesaileri verilmemektedir.

7 — Son çıkan 8. sayılı kanun hükmündeki kararnamede Ziraat, Orman, Kimya ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi mezunu mühendislerin (fakülte olmaları hasebiyle) intibak başlangıç dereceleri 10. ncu derecenin 3. ncü kademesinden 9. ncu derecenin 2. nci kademesine yükseltilmiştir.

Teknik okul ve Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi gibi yerler ile özel yüksek okullardan çıkan elemanlar bundan istifade edemiyorlar. Bu ikiliğin ortadan kaldırılması ve 5 senelik mezunların da 8. nci derecenin 3. ncü kademesinden başlatılması gerekmez mi?

NETİCE:

Süratle esaslı tedbirlerin alınması mümkün olamayacağı kanaatindeyim. Bu hale göre şimdilik mühendislerin durumlarının kısmen düzelmesi ve huzursuzluğun giderilmesi için yukarıda arz edilen hususların acilen sonuçlandırılması gerekmektedir.

Bu konuların halli bütçeçlere fazla bir yük de tahmil etmez. Şöyle diyelim: Örneğin, yatırımcı bakanlıklar ve Karayolları ve Su İşleri gibi genel müdürlüklerin bütçeleri 8 milyarın üstündedir. Bu yukarıda arz edilen konuların toplamı her müessese için azami 30 milyonu geçmez. 30 milyonluk bir ilâve ise kendi bütçelerinden her müessese tasarruf edebilir. Bunlar hal olmaz ise devletin yatırım kaybı yüz milyonların üstüne çıkar.

Ek : 5
MİMARLAR ODASI VE İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBELERİNCE
ORTAK BELGE DÜZENİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

ORTAK BELGE UYGULAMA KOMİSYONU:

Üyeler :

Mengü Bulguç (Y. Müh. Mimar - İ.T.Ü.)
Cengiz Alatlı (Y. Müh. Mimar - İ.T.Ü.)
Önder Tuncay (Y. Mimar - DGSA)
Yavuz Terzi (Y. İnşaat Müh. - İ.T.Ü.)
Berin Calay (Y. İnşaat Müh. - İ.T.Ü.)
Mete Karakoç (Y. İnşaat Müh. - İ.T.Ü.)

PROJE VE MESLEKİ KONTROL

Madde: 2.2 — Mimarlık ve Statik projeleri (Meslekî kontrolluk hizmetleri dahil) ayrı ve aynı kişiler tarafından yapılırsa alacakları ücretten bu hizmetlere ilişkin asgari ücret tarifelerinin (Ek 4-5, Ek 5) altına düşemez.

Madde: 2.4 — Rölöve projelerinde ve eski eserlerle ilgili tatbikat projelerinde, TUS da asgari ücret (Ek: 4'de) belirtilmiştir.

19. Dönem Çalışma Raporu

PROJE SÖZLEŞMESİ

Madde: 3.2 — İşveren; Mal sahibi, yapının inşaat müteahhidi ya da bunların yasal vekilleri, mühendislik mimarlık hizmetinin tümünü yükümlenen mühendis veya mimardır.

Madde: 3.3 — Mühendislik ve Mimarlık hizmetlerinin tümünü yükümlenen proje müellifi iş organizasyon yükünü de üstlenmiştir. Proje müellifi Mimari/Satik projeyi Mimar/Müh.'e yaptırdığı takdirde iş organizasyon ücreti olarak asgari ücretten % 25'ini keser.

3.3.1. - Bu durumda proje müellifi Mimar ve mühendise karşı işveren olup, Müh./Mimar ile tip sözleşme yapar. (Proje müellifinin ücreti asgari ücret tarifesinin 0,75 inden aşağı olamaz.)

3.3.2. - İlgili Mimari veya Statik hizmeti yapan Mim./Müh. projeyi imzalamak fatura ve bonoları ilgili odaya vermek zorundadır.

3.3.3. - Ücretlerin ödeme biçimi protokolun 5. maddesi gereğince olacaktır.

PROJE VİZESİ

Madde 4 — Müellif, yaptığı projeleri Belge uygulama esaslarına göre bağlı bulunduğu Oda (Şube) ye vize ettirip belge alacaktır. Ancak her iki şubenin vize işlemlerinde Standart, Hukuk ve Yöntem açılarından denge ve eşdeğerlik sağlamak amacıyla ortak vize yolu kabul edilmiştir. Ortak vize bürosu kuruluncaya kadar vize saatleri her iki Oda tarafından verilecek müşterek kararlara göre tesbit edilir. Üyenin projesi kendi Odasından vize edilirken, öteki şube vize görevlisi de bulunup kontrol yaparak Mimarlık ve Statik projeleri parafe edecektir. Öteki şube görevlisinin vize parafları bulunmayan projelere belge verilmeyecektir. Proje vizelerinde ortak yönetmelik ve usuller uygulanacaktır. Bir projenin vize edilebilmesi için başlıca şu koşullar aranacak ve sağlanacaktır.

PROJE VE MESLEKİ KONTROL HİZMETİ ÜCRETİNİN ÖDENİŞİ

Madde 5. 1 a — Ödeme taksit şeklinde yapıldığında:

1 - Ücretin en az % 25'i vizeden önce peşin.

2 - Ücretin en az % 50'si vize tarihinden itibaren 90 gün içinde.

3 - Ücretin geri kalanı, sözleşmede belirtilen inşaat süresinde ödenmiş olacaktır.

5.1 b — Proje ücretinin tümü müellif tarafından peşin alınabilir. Bu takdirde müellif mesleki kontrolluk hizmet karşılığı için ücretin %10'u değerinde bir teminat bonosunu oda muhasebesine verir. Müellif bu işin T.U.S.'unuda alırsa bu bono kendisine iade edilir.

PROJE VE T.U.S. KONTENJANI

Madde 7 — Kontenjan, bir kişinin yürütmekte olduğu proje ve/veya T.U.S. hizmetinin, belge uygulaması ile erişilmesi amaçlanan düzeyin altına düşmemesi için getirilen sınırlamadır.

A) PROJE HİZMETİ VE PROJE KONTENJANI

Her mimar/mühendis, kendi proje bürosunun kapasitesi ile orantılı sayıda istediği kadar proje yapabilir. İlgili meslek odası bir üyenin düşük kalitede ve olağanüstü sayıda proje getirmesi karşısında, o büroyu yerinde denetlemek ve yapılmış olan projeler sayısının büro kapasitesi ile orantılı olduğunu tespit etmek hakkını, belge uygulamasının ana amaç ve görevlerinden biri olarak nitelendirir.

B) T.U.S. HİZMETİ VE T.U.S. KONTENJANI

.... Aynen

T.U.S. HİZMET ÜCRETİ VE TAHSİL ESASLARI

Madde: 10.1 — T.U.S. Ücreti aşağıdaki şekillere uygun olarak ödenir:

a) T.U.S. Ücreti müellif tarafından peşin alındığında; bütün ücret nakit olarak oda veznesine yatırılır. Oda ile müellif arasında (b) maddesindeki ödeme biçimi üzerine bir protokol yapılır. Protokoldaki bu vadelere göre T.U.S. ücreti müellife ödenir. (T.U.S. ücreti/inşaat süresi olan) ilk aylık ücret T.U.S. belgesi alınırken peşin alınabilir.

b) T.U.S. ücreti bonolarının düzenlenmesi aşağıdaki kademelere uygun olacaktır.

T.U.S. Ücreti/İnşaat Süresi

b.1) 500 liraya kadar olursa 3 er aylık bono

b.2) 1500 liraya kadar olursa 2 şer aylık bono

b.3) 1500 liradan büyük olursa 1 er aylık bonolarla tanzim edilecektir.

c) T.U.S. ücreti müşteri bonoları ile ödendiğinde; Müşteri bonoları (b) maddesinde belirtilen hükümlere uymuyorsa (a) maddesindeki esaslar dahilinde ödemeler yapılacaktır.

10. 2 — Bonolar T.U.S. vizesi esnasında ilgili Oda (şube) veznesine yatırılacaktır. T.U.S. ücreti ödemeleri T.U.S. defterinin odaya kontrola getirilmesiyle paralel olacaktır.

T.U.S. defterinde, inşaatın sorumlu kişilerine talimat verildikçe onların imzası istenir.

10. 3 — Herhangi bir sebeple bitmiş bir inşaatın T.U.S'unu alan bir üye ücret olarak en az 250.—TL.sı almak üzere o inşaatın T.U.S. ücretinin % 20 sini alır.

10.3 a) Böyle bir inşaatın T.U.S.'unu yükümlenecek müellif ilgili projeyi veya proje belgesini odaya tevdi edecektir.

10. 3 b) Bu inşaatın T.U.S.'unu yükümlenecek müellif odaya inşaatın durumu ile ilgili ve inşaat yerinin açık krokisini belirten dilekçe ile 100 TL.sı bilirkişi harcını oda veznesine yatıracak, odanın tayin ettiği bilirkişinin raporundan sonra T.U.S. belgesini alacaktır.

10. 4 — Bitmemiş bir işin T.U.S.'unu ikinci olarak alan bir üyenin alacağı ücret 1 nci T.U.S. unu alacak ücretinin tahsil edilmemiş kısmından az olamaz.

ÖDEMELERİN BELGELENMESİ (FATURA)

Madde: 11 — Proje ve mesleki kontrolluk ile T.U.S. hizmetleri için iş verenin ödemiş olduğu bütün ücretler karşılığında Mühendis-Mimar işverene, tercihan Oda'ların hazırladığı forma uygun bir fatura vermek ve bir örneğinide bağlı bulunduğu şubeye vermez zorundadır. Oda, faturalara ilişkin bilgileri ilgili mercilere verecektir.

Peşin alınan ücretin faturası, Oda'dan belge alınırken: Bonolara ait faturalarda bonolar tahsil edildikçe düzenlenecektir. Ancak bono miktarları az ise ayrı ayrı fatura düzenlemek yerine peşinat ve bonolarda dahil alınacak tüm ücret için tek bir fatura kesilebilir. Ayrıca aynı işten aynı yıl içersinde tahsil edilecek alacaklar içinde tek bir fatura düzenlenebilir. İş verenin stopaj kesmek zorunluluğu var ise, bu durum, fatura ve bonoların düzenlenmesinde göz önüne alınır.

ÖZEL HALLER:

Madde 13. 5 — Büro sahibi mühendis veya mimar olup işi almışsa (Müteahhit olarak değil) ve yanında çalışan maaşlı elemana (Mimar veya Mühendis'e) işi yaptırıyorsa, büro sahibi iş verenle sözleşme yapar; sözleşmeyi, bonoları ve faturasını kayıtlı bulunduğu Oda'ya getirir.

İşi yapacak olan Mimar veya Mühendis projesini bağlı bulunduğu Oda'dan vize ettirir veya T.U.S. belgesini kendi Oda'sından alır.

Belge harcını belge veren Oda alır. Ancak işi yapan Mimar veya Mühendislerin yıllık brüt ücret tutarları, vize ettirecekleri projelerin % 50 si ile ve T.U.S. Asgari ücretlerinin % 75 inin toplamından az olamaz. Senelik brüt maaş ve sözleşme müddeti Oda tarafından kontrol edilir.

NOT: Eski protokoldaki 13.5 maddesi 13.6 ve 13.6 maddesi de 13.7 olarak yer değiştirecek.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI VE MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ BELGE UYGULAMA ESASLARI

II — SÖZLEŞME ESASLARI:

3 — Üyeler yakın akrabalarına (Eş, çocuk, ana, baba, kardeş, kayınvalde, kayınpeder) ve hayır işlerine ait mesleki hizmetleri kendi imkânlarına göre yardım mertebesinde olmak şartıyle bir defa bedelsiz olarak yapabilirler.

Ancak üyeler bu hususları resmi belgelerle tevsik etmek zorundadır. Hayır işlerinin yardım kapsamının tayini şube yönetim kurullarınca yapılır.

IV — İLÂVE VE TADİLLER:

b.3 Değişiklik veya ilâvenin projesini hazırlayan Mimar veya Mühendis ilk projenin müellifi değilse, projeyi hazırlamadan önce ilk müellifi haberdar ederek ondan muvafakatname ister. İlk müellif bulunamaz ya da muvafakat alamazsa yapı sahibinden telif hakları kanunu hükümlerinden doğacak bütün sorumluluklarını bizzat yüklendiğini bildiren bir taahhütname alınması şartıyla vize işlemi yapılır. Bu takdirde yapının bütününde husule gelecek arızalardan yeni müellif mesuldür? Ve bu durum ilk müellife (Oda tarafından) bildirilir.

IV — KONTENJAN SINIRI (KAPASİTE TAYİNİ)

4 — Bir yapının şantiye şefliğini veya işverenliğini yüklenen bir üye teknik uygulama sorumluluğunu aldığında yapının alanı 18000 m2 yi geçerse o şantiye'ye ait işler haricinde başka T.U.S. alamaz.

Aynı şantiyedeki yapıların adet ve alanları T.U.S. kontenjanları bakımından sınırlandırılamaz.

19. Dönem Çalışma Raporu

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI VE MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ
MİMARİ PROJE ASGARİ STANDARTLARI

B — ÖN (AVAN) PROJE VE ARANACAK TEKNİK ŞARTLAR

4.7) Apartmanlarda bağımsız bölüm nolarının konması.

4.8) Vaziyet plânı.

İNŞAAT RUHSATININ ALINMASI GAYESİ İLE BELEDİYEYE TAKDİM EDİLEN 1/50 ve 1/100 ÖLÇEKLİ TATBİKAT PROJELERİNDE ARANACAK TEKNİK ŞARTLAR:

Madde: 6

A) KAT PLANLARI B) ÇATI PLANI

6.12) 1/50 çatı plânı görünüşü (tafsilatlı olacak şekilde)

6.12.a) Mahya keşişme noktalarının kotları ile ve bu noktaların koordinatlarının verilmesi şarttır.

6.12.b) Baca yerleri belirtilecektir.

6.12.c) Diğer planlardaki kesit yerleri çatı planına işlenecektir.

6.12.d) Oluk inişleri gösterilecektir.

Madde: 7 — Kesitlerle

7.11) Çatı taşıyıcı elemanları ve takribi boyutlarıyla çatı meyili gösterilecek ısı izolasyonu belirtilecektir.

7.12) Sulu hacimlerden (Banyo-Wc) geçen kesitlerde düşük döşemeler betonarme döşeme kotları ile belirtilecektir.

7.13) Merdivenlerden geçen kesit bütün merdiveni gösterecek şekilde düzenlenecektir.

Madd: 8 — Cephelerde

8.6) Toprak altında kalan kısımların zahiri görüntüsü ve kotları belirtilecektir.

Madde: 9 — Mahal listesi

Projedeki piyeslerin yazı veya rakkamla aklandırılması ve buna göre hazırlanacak listede bütün bu piyeslerin içinde yapılacak imalatın tarif ve tafsili, lüzumlu görülen kısımlarının ebatlandırılması. Sabit tesisat tiplerinin belirtilmesi gerekir. Bu listenin bir sureti odaya tevdi edilecektir.

NOT: Madde 9, Madde 10, Madde 10 madde 11 olacaktır.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI VE MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ

Yapılarda Statik Projeler Hakkında Minumum Standartlar

YÖNETMELİĞİ

Bölüm I

Proje Dosyası ve Genel Esaslar

Madde 6 — Hesap ve resimlerde çeşitli elemanlar aşağıdaki gibi harf ve numara verilerek ayırd edilecektir.

Döşemeler D, Kirişler K, Kolanlar S, Lentolar L, Hatıllar H, harfleriyle gösterilecek ve bu harflerin yanına yazılacak 3 rakamlı sayının birinci rakkamı o elemanın hangi katta bulunduğu, diğer iik rakkam ise numarasını ifade edecektir.

Madde 7 — Projeleri hazırlarken yürülükte bulunan şartnamelere uymaya bilhassa dikkat edilmelidir.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI VE MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ BELGE UYGULAMALARINDA ASGARİ ÜCRET TARİFELERİNE ESAS OLAN YAPI MALİYETİNİN HESABI İÇİN GRUPLAR VE RAYİÇLER

RAYİÇLER:

Madde 2 — 1974 senesi m2 rayiçleri Resmi dairelerle yapılan temasların sonunda resmi rayiçlere bağlanacaktır.

Geçici Madde: 1) Resmi rayiçlere bağlanıncaya kadar.

I. Grup: 200.00 — III. Grup: 500.00

II. Grup: 350.00 — IV. Grup: 700.00

V. Grup: 1000.00 TL'sı olarak kabul edilecektir.

2) İnş. Müh. Odası ve Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurullarının 1974 senesi M2 rayiçlerinin tesbitine kadar. Mevcut uygulama yürülüktedir.

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI VE MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBELERİ
PROJE VE MESLEKİ KONTROL T.U.S. ASGARİ ÜCRET TARİFELERİNİN UYGULAMA KURALLARI VE HİZMET YÖNÜNDEN YAPI SINIFLARI

A. Uygulama Kuralları

Madde 5 — Kaldırıldı. (Protokol Madde 2.2 gereğince)

Madde 6 — Kaldırıldı. (» » »)

Madde 7, madde 5 olacaktır.

Madde 5 — İşveren, mimari proje asgari çizim standartlarında ve yapılarda statik projeler hakkında asgari standartlarda belirtilen proje hizmetleri dışında.

A — Mimari projelerle ilgili aşağıdaki hizmetleri isterse:

I — Avans proje: Mimari proje ve mesleki kontrolluk hizmeti ücretinin % 30'u,

II — Kesin proje: Mimari proje ve mesleki kontrolluk hizmeti ücretinin %70'i

III — Detay (Tafsilat Projelerinde: 1/20, 1/10, 1/5, 1/1 Mimari proje ve mesleki kontrolluk hizmeti ücretinin %70'i asgari ücret olarak gözönüne alınacaktır.

Not: Avan projex Kesin Proje: Mimari proje ve mesleki kontrolluk hizmeti ücretidir.

IV. A — Rölöve ve Eski eserlerle ilgili tatbikat projelerinde:

a) Yeni inşaatlarda asgari ücret mimari proje tatbikat ücretinin aynı olacaktır.

b) Eski eserlerin rölövesinde asgari ücret mimari proje tatbikat ücretinin 2 misli olacaktır. (Katsayı «2»)

c) Eski eserlerle ilgili tatbikat projelerinde asgari ücret mimari proje tatbikat ücretinin 2 misli olacaktır. (Katsayı «2») statik proje tatbikat ücretinin aynı olacaktır (Katsayı «1») Eski eserlerin T.U.S. ücreti asgari ücret tarifesindeki ücretin 2 misli olacaktır.

B) Statik projelerle ilgili aşağıdaki hizmetleri isterse:

1 — 1/200 mimari projeye ait strüktürü izah eden sistem raporu ile gerekli krokilerin hazırlanması ve seçilen sistemlere ait ekonomik mukayeselerin yapılması işleri için statik proje ve mesleki kontrolluk hizmeti ücretinin %10'u asgari ücret olarak göz önüne alınacaktır.

2 — Birinci şıktaki tasdikli ilk rapora uygun olarak statik sistemin ve 1/100 ölçekli üst yapı kalıp projesinin hazırlanması, basit usullerle zemin emniyet gerilmesinin tayini, temel avan projesi, önemli noktaların ilk hesaplarının yapılması, yaklaşık metraj ve maliyet hesaplarının hazırlanmacı ve fenni izahname nin tanzim edilmesi işleri için statik proje ve mesleki kontrolluk hizmeti ücretinin % 20'si asgari ücret olarak göz önüne alınacaktır.

metraj ve maliyet hesaplarının hazırlanması ve fenni izahname işi için statik proje ve mesleki kontrolluk hizmeti ücretinin % 20 'si asgari ücret olarak göz önüne alınacaktır.

4 — Çelik konstrüksiyon atölye resimleri çizimi işi için statik proje ve mesleki kontrolluk hizmeti ücretinin % 15'i asgari ücret olarak göz önüne alınacaktır.

C) Hem mimari ve hemde statik projelerle ilgili aşağıdaki hizmetleri isterse:

1 — İhale evrakının (Sözleşme ve İhale Dosyası) hazırlanması (Madde 7. b. 2 ve 7. b. 3 deki hizmetler hariç olmak üzere) işi için mimari ile statik proje ve mesleki kontrolluk hizmetleri ücretleri toplamının % 15'i asgari ücret olarak göz önüne alınacaktır.

2 — Kat'i hesabın yapılması (Madde 7. b. 3 deki hizmetler hariç olmak üzere) işi için mimari ile statik proje ve mesleki kontrolluk hizmetleri ücretleri toplamının % 15 si asgari ücret olarak gözönüne alınacaktır.

Yukarıda a, b, c maddelerinde belirtilen hizmetlerin Oda'dan vize edilmesi halinde; Oda, üyelerinden hizmetlerde belirtilen oranlara uygun olarak harç alır.

TEKNİK UYGULAMA SORUMLULUĞU AZAMİ SÜRE CETVELİ

NOT: 4 — Sözleşmelerde asgari süre olarak cetvelde belirtilen azami süre aylarının 2/3'ü alınır. (İhale işlerinde ihale mukavelesindeki müddet esas alınır.)

EK: 6

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBESİ ÜYE SAYISI

Yıllar	Giren	Ölen	Ayrılan	Kalan
1961	—	—	—	1663
1962	—	—	—	1763
1963	163	12	48	1866
1964	137	5	37	1961
1965	128	8	33	2048
1966	171	15	41	2163
1967	107	8	36	2326
1968	219	8	43	2494
1969	228	9	29	2684
1970	185	7	59	2803
1971	368	15	40	3116
1972	1550	9	45	4616
1973	730	10	65	5281

19. Dönem Çalışma Raporu

EK : 7

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul şubesinin 1958 yılından bu yana gelir ve giderleri

Yıllar	Ödenti Ödemeleri	Proje ve T.U.S. belge ücretleri	Malzeme ve hizmet belgeleri	Satış ve çeşitli Tahsilattan	Gelirler Toplamı TL.	Giderler Toplamı TL.
1958	30.343.36	———	———	50.000.—	80.343.36	40.594.44
1959	88.307.20	———	———	———	88.307.20	50.132.61
1960	196.772.95	———	———	———	196.772.95	47.490.22
1961	165.367.56	———	———	———	165.367.56	55.138.04
1962	203.031.25	127.615.75	3.424.50	———	334.071.50	87.576.49
1963	241.746.12	131.802.75	94.370.66	———	467.919.53	148.477.51
1964	298.334.23	102.690.—	7.213.65	———	408.237.48	165.411.21
1965	334.396.19	134.667.50	10.247.90	———	479.311.59	177.898.96
1966	270.245.62	113.860.—	19.188.—	———	403.293.62	158.904.96
1967	359.335.95	139.092.—	153.959.50	———	652.387.45	192.640.68
1968	309.867.90	167.565.—	3.123.—	———	480.555.90	233.349.17
1969	432.652.69	173.973.50	10.211.—	———	616.837.19	275.227.—
1970	330.928.69	192.422.75	8.667.25	———	532.018.96	273.212.86
1971	337.624.62	170.270.28	21.339.65	20.503.40	551.740.95	389.544.32
1972	425.473.79	244.583.40	70.487.50	62.795.88	803.340.57	588.874.—
1973	340.192.79	353.677.—	57.361.01	126.636.60	877.867.30	673.739.—

EK : 8

1973 YILINDA VİZE EDİLEN PROJE VE T.U.S. LARIN ADET VE ALANLARI

Aylar	PROJE Adet	PROJE Alan (m2)	T.U.S. Adet	T.U.S. Alan (m2)
Ocak	57	46912	32	39483
Şubat	61	50922	71	96110
Mart	91	72502	80	68465
Nisan	97	85772	90	76185
Mayıs	139	110742	118	80145
Haziran	158	118806	147	116970
Temmuz	155	116071	108	100443
Ağustos	146	105190	127	112889
Eylül	66	71647	57	73721
Ekim	67	86999	58	63596
Kasım	55	68313	63	75819
Aralık	55	64228	52	123164
12 Aylık TOPLAM	1147	998104	1003	1026990

EK : 9

İstanbul Odalar arası sürekli komisyonu çalışma raporu

KOMİSYONA KATILAN ODALAR TEMSİLCİLERİ

Elektrik Müh. Odası İst. Şubası : Refik Can Erkök — Alâattin Anahtarcı
Gemi Mühendisleri Odası : Taşkın Çilli — Mehmet Pehlivan
Gemi Makinaları İşletme Müh. Od. : Namık Kurdoglu — Ercüment Çek
İnşaat Müh. Odası İst. Şubesi : Şevki Erker
Kimya Müh. Odası İst. Şubesi : Zeynel Abidin Erdem — Mustafa Dokmen
Makina Müh. Odası İst. Şubesi : Mustafa Gediktaş — Muzaffer Özer — Aytekin Oskay
Mimarlar Odası İst. Şubesi : Engin Omacan — Yücel Gürsel
Ziraat Müh. Odası : Türker Cirit
Harita ve Kadastro Müh. Od. İst. Temsilcisi: Mehmet Demircan
Maden Müh. Odası İst. Temsilcisi : Hüseyin Özlütaş
Meteoroloji Müh. Odası İst. Temsilcisi : Evin Kısakürek
Orman Müh. Odası İst. Temsilcisi : Abdullah Fidanboy
Metalurji Müh. Odası İst. Temsilcisi : Erdal Talu

EK : 9-1

İst. odalar arası sürekli komisyon ekler

BASIN BÜLTENİ

Millet Meclisinden geçen Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu değişiklik teklifi KENDİ GEREKÇESİNE TERS DÜŞMEKTEDİR.

Millet Meclisinden geçen TÜRKİYE MÜHENDİS ve MİMAR ODALARI BİRLİĞİ kanun değişikliği teklifi kamu kesiminde çalışan mühendis ve mimarların odalara girmelerini engelleyerek, serbest çalışanların da odaya girmelerini isteğe bırakarak, Anayasa kuruluşu olan odaları dernek durumuna düşürecek niteliktedir. Değişiklik teklifi kendi gerekçesinde belirttiği (Kuruluş amacına göre kamu ve memleket yararlarını, mesleğin gelişmesini ve meslek mensuplarının haklarını yetkilerin göz önünde bulundurmak suretyle, teşebbüs ve faaliyetlerde bulunan bu bakıma danışma organı halinde çalışması gereken Odalar Birliği ve bu Birliğe bağlı odaların amacından saptırılmaması esastır) durumuyla çelişmekte, odaları amacından uzaklaştırmaktadır.

Teklifin değil kamuoyunda, Mecliste hiç tartışılmadan geçmesi hayret ve endişe verir niteliktedir. Mühendis ve Mimar Odalarının fonksiyonları ve yerine getirmekte olduğu görevler gözönüne alınmamıştır.

Mühendis ve Mimar Odaları teorik plânda kalan yüksek eğitimin üretimle ilişkisini kurar. Meslek adamının eğitimini: Uygulamada doğan sorunlara cevap vererek, yeni gelişmeleri, kişisel araştırmaları yayın yolu ile üyelerine ileterek sağlar. Üyelerin odaları ile ilişkisi kesilirse bu fonksiyonu kim karşılayacak, Oda amacından uzaklaşmış olmayacak mıdır?

Mühendis ve Mimar Odaları;

Üretimi ve mesleki uygulamaları mesleki seviye ve kalite açısından, kamu ve memleket yararı doğrultusunda denetlemektedir. Yapı projelerini, imâl edilen her türlü makine ve elektrik tesisatı ve cihazlarını, kimyasal maddeleri vize ve kalite belgesi verme yolu ile denetler. Bu fonksiyonları ile Belediyelere ve diğer kamu kuruluşlarına yardımcı olmaktadır.

Bu fonksiyonları hangi kamu kuruluşu, hangi kadroyla yerine getirecektir?

Mühendis ve Mimar Odaları;

Organları ve uzman üyeleri vasıtasiyle, ihtisas konularında ve ülke çıkarları doğrultusunda bilimsel görüş ve öneriler getirerek yetkili organlara iletmektedirler.

Memleketimizin sanayileşmek zorunda olduğu bu dönemde mühendis ve mimarların görüşlerine ihtiyaç duyulmamakta mıdır? Yoksa tek sesli bir demokrasi mi düşünülmektedir?

Mühendis ve Mimar Odaları;

Özel ve kamu kuruluşlarının, tanıtma, bilir kişilik, danışma müşavirlik ve hakemlik sorunlarına yardımcı olmakta, meslek şeref ve haysiyetini her alanda korumaktadır. Bu boşluk nasıl doldurulacaktır?

Mühendis ve Mimar Odaları;

T.M.M.O.B. Kanununun 34'üncü ve 38'inci maddeleri gereğince ülkemizde çalışacak yabancı uzmanlar için danışma, çalışma süresinin bir yılı aşması halinde odalara kaydolma zorunluğu koymaktadır.

Değişiklik teklifi, yabancı uzmanlar üstünden odaların denetimini tamamen kaldırdığından bu durum teşvik tedbirlerinin getirdiği vergi muafiyetleriyle birlikte düşünüldüğünde; uzman adı altında çok sayıda yabancı yeteneksiz kişilerin fahiş ücretlerle ülkemizi istilâ etmelerine yol açacaktır. Bu tutum ulusal çıkarlarla bağdaşır mı?

Çağdaş uygarlık düzeyine erişme ve sanayileşme zorunluluğu: Mühendis ve mimarların daha yüksek düzeyde organize olmalarını gerektirirken, bunun tamamen tersini yaratacak olan bu teklifin kanunlaşması ülkemizi bu alanda en az 20 - 30 yıl geriye götürecektir.

Konu Cumhuriyet Senatosunda görüşülürken bütün bunların dikkate alın-

19. Dönem Çalışma Raporu

ması ve tasarının geriye çevrilmesi: Elli bin mühendis ve mimarın ortak dileğidir.

Elektrik Müh. Odası İstanbul Şubesi — Gemi Mühendisleri Odası — İnşaat Müh. Odası İstanbul Şubesi

Mimarlar Odası İstanbul Şubesi — Makina Müh. Odası İstanbul Şubesi — Kimya Müh. Odası İstanbul Şubesi

EK: 9-2

İstanbul Belediyesi Başkanlığına
Ist. Belediye Meclisi Başkanlığına
Ist. Belediye Meclis C.H.P. Gurup Başkanlığı
Ist. Bel. Meclisi Bütçe Komisyonu Başkanlığı

Belediye dışında kalan bütün kamu kesiminde, çalışan teknik personel için, bütçelerinde yan ödemeler belirlenmiş ve ayrılmıştır. Belediyeniz Bütçe görüşmelerinde de konunun ele alınmasını ve yan ödemelerle ilgili faslın belediye bütçesine gerekli miktarlarda konmasını rica ederiz. Saygılarımızla.

Belediyede çalışan üyemiz mimarlar adına
Mimarlar Odası
İstanbul Şubesi

İstanbul, 9.4.1973

EK: 9 - 3

BASIN BÜLTENİ

MİMAR SİNAN'I ANARKEN İMAR VE İSKÂN BAKANINA TARİHİ SORUMLULUĞUNU HATIRLATIYORUZ

Bugün Mimar Sinan'ın 385'inci ölüm yıldönümüdür. Mimar Sinan'ın ortaya koymuş olduğu eserler, çağlar boyunca ulusumuzun ve insanlığın gurur kaynağı olmuştur. Bu gurur kaynağının gerçek sahibi, muhakkak ki, Mimar Sinan a gerekli olanakları sağlamış olan kendi çağının toplumudur.

İnanıyoruz ki, dün olduğu gibi, bu gün de toplumumuz kendi evlâtlarına, kendi mimar ve mühendislerine bu olanakları sağlamak istemektedir. Ne var ki, toplumumuzun kendi evlâtlarına sağlamış olduğu kaynaklar bir yandan hâkim çevrelerin temsilcileri tarafından yabancı ellere aktarılıp israf edilirken, öte yandan, yerli mimarlık ve mühendislik hizmetlerinin geliştirilmesi yönündeki bütün çalışmalar yine aynı çevrelerce baltalanmaktadır.

İmar ve İskân Bakanı Turgut Toker tarafından 5 Mart 1973 tarihinde yayınlanmış olan genelge bu baltalama hareketlerinin son halkasını meydana getirmektedir.

Mimarlık ve mühendislik hizmetlerinin kamu yararına geliştirilmesi görevi, kanunlarla meslek odalarına verilmiştir. Odaların 12 yıldan beri bu yönde sürdürmüş olduğu ve olumlu sonuçları alınmakta olan çalışmalar, bu genelgeyle yasalara aykırı olarak engellenmek istenmektedir.

Ülkemizdeki yatırımların en büyük kısmını meydana getiren yapı alanında, onun ve tekniklerin gelişmesini sağlamak ve bu konuda israf edilen kaynakları daha verimli bir biçimde kullanmak, elbetteki halkımızın yararına bir tutumdur. Fakat yapı üretimi alanındaki mevcut kargaşadan büyük çıkarlar elde eden zümreler de vardır.

Bu zümrelerin çıkarları yönünde hareket eden İmar İskân Bakanı Turgut Toker, genelgeye imza atarken, yapmakta olduğu görevin kendisine yüklenmiş olduğu sorumlulukları düşünüp düşünmediğini «Oda temsilcileriyle görüşmekten ısrarla kaçtığı için» bilemiyoruz. Bu nedenle kamuoyu önünde şu soruları kendisine soruyoruz.

Sayın Bakan, genelgeyi imzalarken,

★ Gittikçe çirkinleşen kentlerimizi düşündünüz mü?
★ Halkımızın sağlığını ciddi bir şekilde tehdit eden hava kirlenmesi, sizin için bir şey ifade etmedi mi?
★ Büyük bir enerji sıkıntısı içinde bulunan ülkemizde, yakıt tüketiminde ekonomi sağlamak sorunu, sizleri ilgilendirmedi mi?
★ Bu konularda, yürürlükte olan yönetmelikleri yokmuş kabul ettiniz?
★ Hepsinden daha vahimi, bir deprem anında yıkılan binlerce bina can veren binlerce vatandaş aklınıza hiç gelmedi mi?
★ Yoksa, bütün bunları düşündünüz de, bir avuç kimsenin haksız çıkarları, sizce daha mı önemli görüldü?
★ Kapalı kapılar ardındaki ilişkilerinizle varmış olduğunuz bu kararın gerekçelerini kamuoyu önünde açıklamanızı istiyoruz. Aksi takdirde, tarih önünde sorumlu olacağınızı ve bu sorumluluğunuzun er geç bir gün, sizi hesap verme zorunda bırakacağını hatırlatırız.

Yukarıda belirttiğimiz nedenlerden ötürü, asırlar sonra Mimar Sinan'ı saygıyla anarken, toplumumuza yararlı olmamızın engellendiğini, fakat er geç halkımızın kendi evlâtlarına sahip çıkacağına inancımızı duyururuz.

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi — İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi — Mimarlar Odası İstanbul Şubesi

EK: 9 - 4

Odalar Arası Daimî Komisyona yetki veriliyor

T.M.M.O.B. YÖNETİM KURULU TOPLANTISI

Toplantı No: 13
Toplantı Tarih : 29.9.1973

KARAR NO : 68

Birlik İşyeri Temsilciliklerinin kurulmasına ilişkin olarak, İstanbul'da şubesi bulunan odaların yaptıkları müşterek oturumlardaki görüşlerini kapsayan ve İstanbul Odalar Arası Daimi Komisyon Sekreterliği 15.9.1973 günlü yazıları ile yaptıkları önerilerinin prensip itibariyle uygun olduğuna, ancak bu komisyona dahil görülen 8 odaya ilâveten, İstanbul'da şubesi bulunmamakla beraber temsilcilikleri bulunan Odalarımızın da katılması suretiyle, işbirliği sağlanmasının teminine, alâkalı odalara da duyuru yapılmasına, Odalar Arası Komisyonun, TMMOB'yi temsilen görevlendirildmesine ve:

a) İşyeri Temsilcilikleri Organizasyonu ve seçimlerinde TMMOB'yi temsilen çalışmasına,

b) Bu çalışmalarda Odalar Arası Daimi Komisyonun bir ara organ olarak işyeri Temsilciliklerini kapsayan esaslarla bu hizmetin yürütülmesinde yetkili kılınmasına,

c) Çalışmaların muntazaman Birlik Merkezine ulaştırılmasına,

Bu esaslarla ilgili Komisyona bilgi verilmesine

Oybirliği ile karar verildi.

EK: 9 - 5

ODALAR YAYIN ORGANLARINDA YAYINLANAN ÇAĞRI

Kamu ve özel kesimde çalışan Mühendis ve Mimarlara önemli duyuru

Geçtiğimiz yıllar teknik elemanların ekonomik, sosyal ve demokratik haklarının alabildiğine kısıtlandığı bir dönem olmuştur. Süratle gelişen hayat pahalılığı teknik elemanların yaşamalarını büyük çıkmazlara itmektedir. Personel Kanunu, yan ödemeler, intibaklar, terfiler, torba kadrolar ve en son uygulanmasına geçilen sözleşmeli personel çalıştırma, teknik elemanları yoğun usuzsüzlükler ve haksızlıklarla karşı karşıya bırakmıştır. Teknik elemanlar bütün bu sorunlarda tek başlarına çaresiz kalmakta, haklarını savunacak usul ve yöntemlerden uzakta bulunmaktadırlar.

HAKLAR ANCAK BİRLİK HALİNDE ve ÖRGÜTLÜ OLARAK SAVUNULDUĞUNDA ALINABİLİR

6235 (7303) Sayılı T.M.M.O.B. Kanununun 2. maddesi gereğince, kamu ve özel kesimde çalışan mühendis ve mimarların haklarının savunulması, mesleki açıdan ülke çıkarlarının korunması amacıyla,

T.M.M.O.B. İŞYERİ TEMSİLCİLİĞİ ESASLARI 2.8.1973 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

1 — İstanbul'da İşyeri temsilciliklerini kurmak amacıyla, İstanbul Odalar Arası Daimi Komisyonu T.M.M.O.B. adına yetkili ve görevli kılınmıştır.

2 — Her işyerinde, o işyerindeki bütün mühendis ve mimarları T.M.M.O.B. adına temsil etmek üzere, bütün mühendis ve mimarların kapalı oylarıyla 1 işyeri temsilcisi, 1 yardımcı, 2 de yedek üye seçilecektir.

3 — Bu seçimin yapılabilmesi için o işyerindeki en az 5 kişinin (Mühendis veya Mimar), 1 Kasım 1973 saat 17'ye kadar İstanbul Odalar Arası Daimi Komisyon Sekreterliğine beraberce yazılı olarak müracaat etmeleri gerekmektedir.

ÖNEMLE DUYURULUR.

Saygılarla
İstanbul Odalar Arası Daimi Komisyon
Sekreterliği

Adres : Mimarlar Odası İstanbul Şubesi
Odalar Arası Daimi Komisyon Sekreterliği
Gümüşsuyu Cad. 69 — 71 Kat: 4, D. 7
Taksim — İSTANBUL

EK: 9 - 6

İŞYERİ TEMSİLCİLİKLERİ SEÇİM SONUÇLARI

1 — Denizcilik Bankası T.A.O.
Camialtı Tersanesi
Seçim Tarihi: 28.11.1973 Saat: 10 — Gözlemci: Taşkın Çilli
Temsilci: Ali Osman Adak Gemi Müh. — Yedek: Ziya Akalın Gemi Müh.
Yardımcı: Şevki Bakırcı Gemi İnş. Y Müh. — » Ercüment Birsen Mak. Y.M.

2 — Denizcilik Bankası T.A.O.
İnşaat İşler Müdürlüğü
Seçim Tarihi: 28.11.1973 Saat: 10 — Gözlemci: Şevki Erker
Temsilci: Doğan Kutmen Y. Müh. Mimar — Yedek: Nadir Aktaşlıoğlu Mak. Y. M.
Yardımcı: Erol Önder İnş. Y. Müh. — Yedek: Figen Tokmaklıoğlu Y. Müh. M.

3 — Büyük İstanbul Nazım Plân Bürosu
Seçim Tarihi: 28.11.1973 Saat: 12 — Gözlemci: Şevki Erker
Temsilci: Zihni Bengüer Mimar — Yedek: Nadire Göktuğ Mima
Yardımcı: Birsen Yazıcıoğlu » — Yedek: Seher Sezer

4 — Orman Başmüdürlüğü
Seçim Tarihi: 28.11.1973 Saat: 15.30 — Gözlemci: Alâattin Anahtarcı, Yücel Gürsel
Temsilci: Ragıp Açıkbaş Or. Yük. Müh. — Yedek: Lütfi Karadeniz Or. Y. Müh.
Yardımcı: Necat Tüysüz » » — Yedek: Ali İhsan Özer » » »

5 — Denizcilik Bankası T.A.O.
Haliç Tersanesi
Seçim Tarihi: 29.11.1973 Saat: 10 — Gözlemci: Şefik Karaer
Temsilci: Sinan Paçahoğlu — Yedek: Solmaz Tarı Kim. Müh.
Yardımcı: Erdan Daşkapuluoğlu Elk. Müh. — Yedek: Kâmil Bayrak Met. Müh.

6 — Yeşilköy Bölge Zirai Araştırma Enstitüsü
Seçim Tarihi: 29.11.1973 Salı: 11 — Gözlemci: Fuat Çilingiroğlu
Temsilci: Özden Sanlı Zir. Yük. Müh. — Yedek: Hikmet Dündar Zir. Y. M.
Yardımcı: Özlen Eğilmez Kim. Yük. Müh. — Yedek: Mehmet Yıldız Zir. Y. M.

7 — Anadolu Çimentoları T.A.Ş.
Seçim Tarihi: 29.11.1973 Saat: 11.30 — Gözlemci: Hüseyin Özlütaş
Temsilci: Engin Dinçol Kim. Müh. — Yedek: İclâl Gürhan Kim. Müh.
Yardımcı: Vasfi Saran Kim. Müh. — Yedek: Tahir Atamer Mak. Müh.

8 — Vakıflar Başmüdürlüğü
Seçim Tarih: 3.12.1973 Saat: 15.30 — Gözlemci: Yücel Gürsel

19. Dönem Çalışma Raporu

Temsilci: Ertan Çakırlar Mimar
Yardımcı: Nezih Atasoy Mimar
Yedek: Samih Rıfat Mimar
Yedek: Tarık Pekcan »

9 — Tekel Genel Müdürlüğü
Seçim Tarihi: 5.12.1973 Saat: 16.30
Temsilci: Güneş Pekin Yük. Müh. Mim.
Yardımcı: Ferruh Akın Müh. Mimar
Gözlemci: Engin Omacan
Yedek: Onur Çamlıbel Y. Müh.
Yedek: Mustafa Türe Müh. Kim.

10 — İstanbul Sular İdaresi Genel Müdürlüğü
Seçim Tarihi: 8.12.1973 Saat: 10.30
Temsilci: Akil Muhtar Şuvak Inş. Y. M.
Yardımcı: Jirayr Canel » » ».
Gözlemci: Yücel Gürsel
Yedek: Sevil Çalışkan İnş. Y. M.
Yedek: Naci Çolak İnş. Müh.

11 — Limanlar II. Bölge Müdürlüğü
Seçim Tarihi: 10.12.1973 Saat: 10
Temsilc: Ayhan Özerdem
Yardımcı: M. Halûk Aktan
Gözlemci: Taşkın Çilli
Yedek: Kâmuran Altay Aram
Yedek: Veli Akçaoğlu

12 — D.S.İ. XIV Bölge Müdürlüğü
Seçim Tarihi: 11.12.1973 Saat: 11
Temsilci: Arif Güven İnş. Y. Müh.
Yardımcı: Kenan Güney Mak. Y. Müh..
Gözlemci: Şevki Erker
Yedek: Celâl Yolsal İnş. Y. Müh.
Yedek: Erol Tuncer İnş. Y. Müh.

13 — İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Çapa Klinikleri
Seçim Tarihi: 11.12.1973 Saat: 11.30
Temsilci:
Yardımcı :
Gözlemci: Zeynel Abidin Erdem
Yedek: Serap Taşdizen Kim. Y. M
Yedek:

14 — Arçelik A. Ş.
Seçim Tarih: 12.12.1973 Saat: 11.30
Temsilci: Rahmi Özmen Mimar
Yardımcı: N. Doğan Yıldırım Mak. Müh
Gözlemci: Erdal Talu
Yedek: Tevfik Erkut
Yedek: Galip Sipahi Mak. Müh.

15 — Türkiye Emlâk Kredi Bankası A. O. Genel Müdürlüğü
Seçim Tarihi: 13.12.1973 Saat: 16
Temsilci: Erdal Aktulga Yük. Müh.
Yardımcı: Nimet Öney » »
Gözlemci: Yücel Gürsel
Yedek: Cengiz D. Karabel Mak. Y. Müh.
Yedek: Mete Akalın İnş. Y. Müh.

16 — Karayollar. I. Bölge Müdürlüğü Ekspres Otoyol Yapım Başmühendisliği
Seçim Tarih: 14.12.1973 Saat: 11.30
Temsilci: Nurettin Otamış
Yardımcı: A. Sami Tepeciklioğlu
Gözlemci: Hüseyin Özlütaş
Yedek: Mazhar Çetin
Yedek: Doğan Akgün

17 — Northern Electric Telekomünikasyon A. Ş.
Seçim Tarihi: 14.12.1973 Saat: 12
Temsilci: Cem Ozil
Yardımcı: Yalçın Değim
Gözlemci: Alâattin Anahtarcı
Yedek: Harutyun Arslanlıoğlu
Yedek: Çetin Salkök

18 — İller Bankası I. Bölge Müdürlüğü
Seçim Tarihi: 15.12.1973 Saat: 10.30
Temsilci: Ahmet Zeki Akın Müh.
Yardımcı: Yıldız Özkan Mimar
Gözlemci: Alâattin Anahtarcı
Yedek: İnci Büyükçulha Mimar
Yedek: İbrahim Çiçek Müh.

19 — Karayolları I. Bölge Müdürlüğü
Seçim Tarihi: 17.12.1973 Saat: 10
Temsilci: Süleyman Girit
Yardımcı: Perran Gülay
Gözlemci: Hüseyin Özlütaş
Yedek: Adem Berkman
Yedek: Adnan Çalışkan

20 — İstanbul Belediyesi
Seçim Tarihi: 17.12.1973 Saat: 15.30
Temsilci: Arif Güzelbeyoğlu Mimar
Yardımcı: Kemal Akçay
Gözlemci: Engin Omacan
Yücel Gürsel
Muzaffer Özer
Alâattin Anahtarcı
Yedek: Hüseyin Doğan
Yedek: Nursel Üstün
Yedek: Metin Özçaltepe

21 — Türk Hava Yolları A.O. Genel Müdürlüğü
Seçim Tarihi: 13.12.1973 Saat: 13
Temsilci: Ender Tunca Mak. Müh.
Yardımcı: Ertan İyisoy Elk. Y. Müh.
Gözlemci: Aytekin Oskay
Yedek: Tamer Celâsun Mak. Müh
Yedek: Bedrettin Türkün K.Y.M.

22 — Sungurlar Isı Sanayii A.Ş. Genel Müdürlüğü
Seçim Tarihi: 13.12.1973 Saat: 12
Temsilci: Bülent Tuncay Mak. Müh.
Yardımcı: Servet Nihat Üçer Y. Mak. M.
Gözlemci: Hamdi Doğru
Yedek: Özdemir Ertan Mak. Müh.
Yedek: Nursel Erol

EK : 9 - 7

T.M.M.O.B. NİN TEŞEKKÜR MEKTUBU

Mimarlar Odası İstanbul Şubesi eliyle
İstanbul Odalararası Sürekli Komisyon
Sekreterliğine
Gümüşsuyu Cad. No: 69

İlgi : 13.11.1973 gün 900/997 sayılı yazınız.

İstanbul Mıntıkasındaki Birlik Temsilciliğine ilişkin olumlu çalışmalarınız Yönetim Kurulumuzca memnuniyetle izlenmektedir. Yeniden 10 işyerinde ele alınan Birlik İşyeri Temsicliliğine ait kuruluş önerimiz ve çalışmalarınız yerinde görülerek, Yönetim Kurulumuzun 94 sayılı kararı ile Komisyonunuza bu vesile ile teşekkür edilmesi kararlaştırılmıştır. 4 Aralık 1973 tarihinde yapılacak toplantıda Birlik Başkanı Teoman Öztürk bulunacaktır.

Göndermiş olduğunuz kararlardaki önerileriniz Birliğimizce de uygun görülmektedir. Devlet memurları kanununa ilişkin, Kararname ve bilhassa Kanun hükmündeki 8 sayılı Kararnamede yer alan ve toplumumuza ayrıcalık getirici nitelikteki hükümler karşısında Birliğimizin 16 Odası ile müştereken karşı olduğuna ve ilgililere derhal uyarıcı, protesto telleri çekilmekle beraber, bu düzeltmenin 4 yıllık Mühendis ve Mimarları da içine alması için ayrıca çalışma yapıldığına Birlik temsilciliği kurulması yönünde İstanbul dışından gelen müracaatların merkeze gönderilmesi ile, İzmir Mıntıkasında da Komisyonunuza benzer yetkilerle bir Komisyon kuruluşunun ilgili Oda, Şube ve Temsilciler vasıtasıyla ele alındığına,

Bilgilerinizi rica eder, çalışmalarınızda başarı dileklerimizi tekrarlarız.

Saygılarımla,

İmza

Genel Sekreter

Kemal Ungan (Orman Y. Müh.)

EK : 9 - 8

İŞYERİ TEMSİLCİLİKLERİ GENEL TOPLANTISI

Yapı Endüstri Merkezi 4 Aralık 1973 Saat: 18

T.M.M.O.B. Başkanı Teoman Öztürk'ün Açış Konuşması.

Arkadaşlar.

Biz teknik elemanlar, bugün, yaşadığımız hayatın günden güne artan sıkıntıları yanında, birer yurtsever, birer teknik aydın olarak her şeyimizi borçlu olduğumuz halkımızın hizmetinde olamamaktan, teknik mesleki bilgilerimizi, demokratik düşüncelerimizi halkımızın sorunlarının çözümü için kullanmamaktan kurtulmak isteğiyle; ülkemizin ve halkımızın ve buna bağlı olarak da teknik elemanların sorunlarını gözden geçirmek, tartışmak üzere toplandık.

Bağımsızlık ve özgürlük mücadeleleri temeline dayanan Cumhuriyetimizin 50. yılına antidemokratik davranışların, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel adaletsizliklerin süregeldiği bir ortamda girdik.

Bu elli yıllık dönemin ikinci yarısı; yabancı çıkarların, uluslararası tekelci sermaye guruplarının, ülkemizin kaynaklarını alabildiğine sömürme girişimlerinin yoğunlaştığı, sahte sanayileşme görüntüleri altında doğal kaynaklarımızın, insan gücümüzün ve buna bağlı olarak da teknik elemanların sömürülmesinin programlandığı bir dönem oldu. Kalkınma, sanayileşme, tarımda modernleşme, sosyal ve kültürel hayatımız sözde planlara bağlandı. Fakat sorunlara halk yararına çözümler getirilmedi. Halk kitlelerinin yaşama düzeyinde bir ilerleme olmadı.

Halkımızın yoksul ve geri oluşu onun kaderi değildir. Yoksul ve geri oluşumuz, ekonomik, politik, kültürel, tüm hayatımızda, bir avuç yerli-yabancı, banka, sanayi, ticaret, emlâk ve toprak tekelcisinin egemen oluşundandır. Halkımız milyonlarca işçisi ve köylüsü, onbinlerce teknik elemanı, yurdumuzun doğal zenginlikleri ve birikmiş sosyal servetleri ile bütün sorunlarını çözebilir, yoksulluk ve gerilik zincirinde nkurtulabilir ve böylece tam bağımsızlığa kavuşabilir. Bugün artık açıkça bunu ortaya koymak ve mücadelesini vermek zorunda olduğumuz bilinmektedir.

Ekonomik, sosyal ve siyasal yapımız, halkımızın ve tüm çalışanların bir parçası olan teknik elemanlara da aynen yansımıştır. Geçtiğimiz dönemlerde, ülke çıkarlarına aykırı her girişme karşı çıkan Türk teknik elemanlarının ekonimik baskılar ve T.M.M.O.B. Kanununda yapılmak istenen değişikliklerle susturulma çabaları, teşvik tedbirlerinin yabancı teknik eleman ithalin teşvik eden 5-f maddesi ve diğerleri, teknik elemanların mesleği terk, işsizlik ve göç gibi durumlarla karşı karşıya bırakılması, bu ekonomik, sosyal ve siyasal yapıda ayrı düşünülemez.

Kendi teknik elemanımıza iş vermezken, 70.000 lira aylıklı uzmanlar (!) ithâl etmek, ayrıcalıklı haklar vererek çalışanı, çalışana; teknik elemanı, teknik elemana karşı getirmek, üzerimizde oynanan oyunun bir parçasıdır ve bu oyun bozulacaktır.

Günümüzde teknik elemanların, ekenomik, demokratik ve sosyal alanda örgütlenmeleri engelenirken, ülke çıkarlarına aykırı her girişime karşı çıkan yurtsever dirençleri kırılmak ve yokedilmek istenirken; Biz diyoruz ki:

— Tüm insangücü ve hammadde kaynaklarımız halkımızın hizmetine sunulmalıdır.

— Bu kaynakların kullanılmasında, tüm çalışanlar söz sahibi olmalıdır.

— Üretime doğrudan katkısı bulunan teknik elemanlar emeklerinin karşılığını, toplu sözleşme ve grev haklarıyla elde edebilme olanağına sahip kılınmalıdır.

— Ülke çıkarlarına aykırı girişimlerin ortadan kalkması için, yabancı denetimi tamamen ortadan kalkmalıdır.

Ve her türlü hakkımızı almak için özgürlük ve örgütlenme haklarına konan engellerin ortadn kalkması yolundaki mücadelemizin daha güçlenerek devam edeceğine inanıyoruz.

Bu ortam ve şartlarda, kurulmasına başlanılan ve giderek güçlenen Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği işyerleri temsilciliklerinin, tüm teknik elemanların sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev haklarını elde etme mücadelesinde önemli bir yer tutacağı ve bugün yapılacak tartışmaların, yarar getireceği inancıyla toplantıyı açıyorum.

Saygılarımla

EK : 9 - 9

HÜKÜMET KURULMASI KONUSUNDA ORTAK GÖRÜŞ

Sayın Fahri Korutürk
Cumhurbaşkanı
ANKARA

4 Aralık 1973 tarihinde yayınlanan demeçlerinizle, yeni hükümetin kurulması konusunda, iyi niyetli açıklamalardan bahtiyarlık duyacağınızı belirtmeniz üzerine, Meslek Odaları olarak aşağıdaki ortak görüşü yüksek katınıza iletmeyi kamu görevi addediyoruz.

Halkımız 14 Ekim 1973 seçimlerine, daha önceki dönemlerin ekonomik, sosyal, kültürel haksızlık ve dengesizliklerin, partiler üstü hükümetler aracılığı ile çalışanların aleyhine geliştirilen ekonomik ve antidemokratik girişmeler kötü miras ortamı içinde girmiştir.

19. Dönem Çalışma Raporu

Halkımız sandık başına, sosyal refah, insanca yaşama ve gerçek demokrasi özlemi içinde gitmiştir. Programlarındaki bütün zıtlıklara rağmen partiler halkımıza slogan olarak aynı şeyleri vaadetmişlerdir.

14. Ekim. 1973 seçimlerinin en önemli sonucu, halkımızın kendi hür iradesi ile sosyal refah, özgürlük içnde kalkınma, demokrasi ve barış özlemin oyları ile belgelemesidir.

Yüksek katınızca, demokrasi kuralları gereğince verdiğiniz hükümet kurma görevlerinde çeşitli alternatifler denenmiş, fakat partiler arasındaki program zıtlıkları dolayısıyle anlaşma imkânı bulunamamıştır.

Bu durumda ulusça asil bir sorunumuz olan hükümetin kurulması konusundami görüşümüz şudur:

Yeni hükümeti kurma çalışmalarında görev, programıyla halkımızın sosyal refah, özgürlük içinde kalkınma, demokrasi ve barış özlemine en uygun cevabı veren, en fazla oyu alarak parlamentoya en fazla üye sokmuş bulunan partinin Genel Başkanına hiçbir önkoşul öne sürülmeden verilmelidir.

Zatı devletlerinin bilgilerine arzedilir.

Saygılarımızla.

Elektrik Müh. Odası İst. Şubesi
Gemi Makinaları İşletme Müh. Odası
Gemi Mühendisleri Odası.
Mimarlar Odası İst. Şubesi

EK : 9 - 10

SÜREKLİ KOMİSYONCA ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM İÇİN ORGANLARA İLETİLECEK ÖNERİLER

— I —

İSTANBUL ODALARARASI SÜREKLİ KOMİSYONUNA

— Önümüzdeki çalışma döneminde, İstanbul bölgesinin sorunları, odaların uzmanlık alanlarınca incelenerek, sürekli komisyonda ortak bir çalışma programı çerçevesinde bütünleştirilmelidir. Yönetim kurullar, bu doğrultudaki komisyon çalışmalarını öncelikle başlatmalıdırlar.

— Ortak bina komitesi çalışmalarına devam edilmeli, önümüzdeki yıl somut gelişmelerin sağlanılmasına çalışılmalıdır.

— II —

ODA ve ŞUBE KONGRELERİ ve YÖNETİM KURULLARINA

— Oda ve Şube bütçelerinde Odalar Arası Sürekli Komisyon bütçelerinin oluşturulmasını sağlayacak fasıllar ayrılmalıdır.

— Elektrik, İnşaat, Makina Mühendisleri ve Mimarlar Odalarının Ortak Belge Uygulamasına bütün yurtta başlamaları için çalışmalar yapılmalı, en zından büyük kentlerde uygulamaya geçilmelidir.

T.M.M.O.B. KONGRESİNE

Şube kongrelerinden sonra, İstanbul Odalar Arası Sürekli Komisyonunca, İŞYERİ TEMSİLCİLİKLERİ ve ODALAR ARASI KOORDİNASYON KURULU Yönetmelik taslağı hazırlanarak TMMOB Kongresine sunmalıdır.

Yönetmelik taslağı aşağıdaki ilkeleri içermelidir.

1 — KURULUŞ : Oda, Şube ve temsilcilikleri bulunan veya teknik elemanların yoğun olarak bulunduuğ yerlerde, TMMOB Yönetim kurulu kararı ile İŞYERİ TEMSİLCİLİĞİ ve ODALAR ARASI KOORDİNASYON KURULU kurulur. Bu kararda çalışma bölgesi tesbit edilir. Kurulu, Şube Yönetim Kurullarından saptanacak yetkililer, şube olmayan yerlerde odalarca saptanan bölge temsilcileri oluşturur.

YETKİLER : Kurul İşyeri temsilcilikleri konusund uygulama, Odalar Arası Güçbirliği ve dayanışma konularında danışma organıdır. Yetkiler ve sorumluluklar yönetmelikçe belirlenir.

BÜTÇE : Kurulun bütçesi ve harcama yetkisi vardır.

EK : 9 - 11

TEKNİK ELEMANLARA ÇAĞRI

Halkımız ve haklarımız için örgütlenmemizi güçlendirelim

Geçtiğmiz yıl, tüm çalışanlarla birlikte teknik elemanlara karşı girişilen ekonomik, antidemokratik baskı, ve saldırıların yoğunlaştığı bir yıl oldu. Artan hayat pahalılığı ve işsizliğin gerçek nedeninin, yabancı çıkarlarla özdeşleşmiş bir avuç büyük sermaye gurubunun aşırı kâr isteği olduğu bütün çıplaklığı ile ortaya çıktı. Teşvik tedbirleri altında büyük sermaye guruplarına milyarlar dağıtılırken, milyarlarca liralık yatırım yabancı firmaara, yüzmilyonlarca liralık proje, yabancı bürolara peskeş çekilirken, halkımız ve teknik elemanlar ücret düşüklüğü hayat pahalılığı ve işsizlikle karşı karşıya bırakıldı. Personel kanunu arkasından yan ödemeler tuzağı, yanan ağızlara bir parmak bal çalarmış görünüp teknik elemanları içinden çıkılmaz haksızlıklar içine itti. Teknik elemanları birbirine düşürmek, hayat sıkıntısı içinde ülke ve meslek sosunlarını düşünemez hale getirmek için tezgahlanan bu oyunlar, teknik eleman örgütlerinide parçalamak isteği ile gerçek niyetlerini saklayamaz hale geldi.

Yine geçtiğimiz yıl bütün bu saldırılara karşı tüm çalışanların ve teknik elemanların, ekonomik ve demokratik haklarını savunma ve örgütlenme istekelemanların, ekonomik ve demokratik haklarını savunma ve örgütlenme isteklerinin yoğunlaştığı bir yıl oldu.

T.M.M.O.B Genel Kurulunda gür bir ses olarak yansıyan, giderek büyüyen yurt sathına yayılacak nitelikte süratle gelişmesi ile verdi.

Teknik elemanların ekonomik, demokratik ve sosyal alanda örgütlenmeleri engellenmek, ülke çıkarlarına aykırı her girişime karşı çıkan yurtsever dirençleri kırılmak ve yok edilmek istenirken ;

— Tüm insangücü ve hammadde kaynaklarımızın halkımızın hizmetine sunulması için.

— Bu kaynakların kullanılmasında, tüm çalışanların söz sahibi olmaları için.

— Ülke çıkarlarına aykırı girişimlerin ve yabancı denetiminin tamamen ortadan kalkması için.

— Üretime doğrudan katkısı bulunan teknik elemanların emeklerinin karşılığını, TOPLU SÖZLEŞME ve GREV ile elde etme hakkına sahibolmak için,

HALKIMIZ ve HAKLARIMIZ İÇİN ÖĞÜTLENMEMİZİ GÜÇLENDİRELİM

Odalara karşı girişilen saldırı

ODALAR ARASI GÜÇBİRLİĞİ VE ÖRGÜTLENME ZORUNLULUĞU

1., 2., 3., toplantılar.

1973 yılı. Egemen güçlerin teknik elemanlara ve Türk Mühendis ve Mimar Odalarına karşı giriştikleri ekonomik ve antidemokratik baskıların yoğunlaştığı bir yıl oldu. 16 Ocak 1973'de T.M.M.O.B. kanununun 3 dakikada T.B.M.M.'de görüşülerek değiştirilmesi, hemen ertesi gün bünyesinde yabancı uzman çalıştırabilecek şekilde, İmar İskân Bakanlığının kuruluş kanununa madde ilâvesi, yoğunlaşan saldırının ik somut örneği idi. Bir yandan ekonomik baskı altına alınan ve işsiz bırakılan teknik elemanlar, öbür yandan dayanışmasız ve örgütsüz bırakılmak isteniyordu.

İstanbul Odalar Arası Sürekli Komisyonu Odalar arası güçbirliği ve örgütlenmenin olağanüstü önem kazandığı bu koşullarda ve geçen yılların birikimiyle 19 Şubat 1973 tarihinde toplandı. Gemi Mühendisleri Odası, Elektrik, İnşaat, Kimya, Makina Mühendisleri ve Mimarlar Odası İstanbul Şubeleri temsilcilerinin katıldığı bu toplantıda, komisyonun sekreteryası Mimarlar Odası İstanbul Şubesine görev olarak verildi.

Sürekli Komisyon ilk üç toplantısında, T.M.M.O.B. kanunu değişikliği ile teknik eleman odalarına yapılan saldırıyı görüştü.

T.G.S. İstanbul Şubesi Lokalinde 26.2.1973 tarihinde düzenlenen basın toplantısında, Gemi Mühendisleri Odası, Elektrik, İnşaat, Kimya, Makina Mühendisleri ve Mimarlar Odası İstanbul Şubeleri, girişilen saldırıya karşı ülke çıkarları ve teknik eleman haklarını savunan bir basın bildirisi ile sorunu kamuoyuna iletti. (Ek: 1)

II

Hakların savunulması, Sinan günü

4., 5. 6., toplantılar.

Sürekli Komisyon 4., 5., 6. toplantılarında, kamu kesiminde çalışan serbest çalışan ve özel işyerlerinde bağımlı çalışan teknik elemanların sorunlarını görüşmüştür.

Kamu kesiminde çalışan teknik elemanların yan ödemelerinin sür'atle sağlanması için her odanın kamu kuruluşlarına yazı göndermesine, (Ek: 2)

Serbest çalışan üyelerin sorunları içinde, vize uygulamasının kaldırılmasına karşı ortak tavır takınılmasına, karar verilmiştir.

Mimar Sinan'ın 385. ölüm yıldönümü dolayısiyle, Elektrik, İnşaat Mühendisleri ve Mimarlar Odası İstanbul Şubeleri, Mimar Sinan'ın Süleymaniye'deki türbesinin önünde bir basın toplantısı yapmıştır. Hazırlanan ortak basın bülteni basına ve T.R.T.'ye verilmiştir. (Ek: 3)

III

T.M.M.O.B. kongresi' birliğin güçlenmesi ve sürekli komisyon

16 - 17 Nisan 1973 tarihlerinde Ankara'da yapılan TMMOB Kongresi, tüm çalışanlara ve teknik elemanlara yapılan saldırılara karşı, bütün yurt sathına yayılı 50 bin teknik elemanın, ülke sorunları ve teknik elemanların hakları doğrultusunda güçbirliğini ve dayanışmasını dile getirdi.

Sürekli Komisyon, TMMOB Kongresinin, kongre sonrası ilk toplantısında değerlendirerek kendi çalışma yöntemi ve programına yön verdi.

Oturum No: 7 Tarih: 26/4/1973

KARARLAR :

1 — T.M.M.O.B. Kongresi : Teknik elemanların demokratik, ekonomik ve sosyal haklarına kastedildiği ve antidemokratik girişimlerde bulunulduğu bu dönemde, yurt sorunlarına ve kendi sorunlarına sahip çıktıkları örgütlenme bilinçlerinin güçlü bir şekilde yansıdığı olumlu ve başarılı bir kongre olmuştur. T.M.M.O.B. Yönetim Kurulunun karar verme usulü, Odalar Kongrelerinin peryodlarının saptanması ve oda merkez kongrelerinin delege usulü ile yapılması önerilerinde çıkan tartışmalar zıtlaşma olarak değil, demokratik tartışma ve karar verme özelliğimizn olumlu ve doğal sonucu olarak değerlendirilmelidir.

T.M.M.O.B. içindeki her odanın sorunu hepimizn sorunu olmalı, T.M.M.O.B. tüm teknik elemanların ve odalarımızın sorunlarını savunacak ve çözümleyecek bir güce getirilmelidir. Bu gücün sağlanmasının en önemli ilkesi birliktir.

Odalar kendi sorunlarında ve diğer kardeş odalarla ilişkilerinde özerk olmalılar, T.M.M.O.B.'yi sorunlarında tek hakem olarak öncelikle kabul etmelidirler.

2 — Çalışma Yöntemi ve İlkeler

Odalar arası komisyonun bu yılki çalışmaları genellikle gelişen sorunlara bağlı olarak yapılmış, genel hedefleri ve programı yapılmamıştır. Dolayısiyle verimlilik konusunda eksiklerimiz vardır.

2 — 1 — Kararlar esasta ikna yöntemi ve oybirliği ile alınır.

2 — 2 — Daimî komisyon toplantılarına katılan bir veya iki komisyon üyesi yönetim kurulları adına yetkilidirler.

2 — 3 — Toplantıları, toplantının yapıldığı odanın yetkilisi yönetir.

19. Dönem Çalışma Raporu

2 — 4 — Toplantılar 15 günde bir Perşembe günleri saat 18'de yapılır. Sıra ile her odada ikişer toplantı yapılır.

2 — 5 — Her toplantının sonunda bir sonraki gündem belirlenir. Toplantı zabıtları, saptanan gündem, ilâve gündem toplantı gününden önceki Pazartesi günleri gönderilir.

2 — 6 — Çalışma yılı başında seçilen sekreter görevine devam edecektir. Çalışmaları sekreter yürütür, yardımlaşma anlayışı içinde diğer odalar görev alırlar.

İSTANBUL BÖLGESİ SORUNLARI İÇİN ORTAK ÇALIŞMA RAPORU

Sürekli Komisyon bundan sonraki toplantılarında, İstanbul bölgesinin sorunlarının, oda ve şubelerin uzmanlık alanları içinde incelenerek, ortak bir çalışma raporu içinde bir araya getirilmesi önerisini geliştirdi. Her oda ve şube kendi uzmanlık alanına gelen İstanbul bölgesi sorunlarını belirledi ve bir zaman programlaması yaptı.

Fakat gerek çalışma süresinin azlığı, gerekse odaların komisyon çılaşmaları yöntemlerinin durumu ortak bir çalışma programının gerçekleştirilmesini bu yıl mümkün kılmadı.

Önümüzdeki yıl büyük sorunları olan İstanbul bölgesi için, meslek odalarının sorunu, ortak bir çalışma programı çerçevesinde bir bütün halinde ele alarak gerçekleştirmeleri ülke yararına önemli bir hizmet olacaktır.

ORTAK BİNA

Sürekli komisyon 9. toplantısında, odaların ortak mekân sorununa çözüm arayacak, odalarca saptanan kişilerden oluşacak bir komitenin kurulmasına karar verildi. Bundan sonraki toplantılard komiteyi oluşturcak kişiler odalarca saptandı ve komitenin yürütücülüğü İnşaat Müh. Odası İstanbul Şubesine verildi. Daha sonra her oda ve şubenin üye sayısı, çalıştırdığı personel ve ihtiyaç duyduğu alanlar belirlendi. Konu bir yandan Mimarlar Odası İstanbul Şubesince yürütülecek bir proje çalışması, diğer yandan komitece yürütülecek uygun bir arsanın bulunması sorunu haline geldi. Önümüzdeki yıl çalışmalarını daha somut bir aşamaya vardırılması komisyonun dileğidir.

SÜREKLİ KOMİSYON, ODALAR ARASI SORUNLARA ÇÖZÜM ARIYOR

Sürekli Komisyon, özellikle İmar ve İskân Bakanlığının 60. No.'lu Genelge ile odalarca sürdürülen vize işleminin belediyeler nezdinde geçerliliğini iptal ettikten sonra konuyu bir çok kez görüşmüş, kendi içinden Elektrik, İnşaat, Makina Mühendisleri ve Mimarlar Odası İstanbul Şubeleri temsilcilerinden oluşan bir komite kurmuştur. Komite sorunu üye haklarının savunulması ve dayanışma açısından değerlendirerek, üyeler arasında örgütleyici nitelikte ortak toplantılar düzenlemiş, ortak yayın faaliyetinde bulunmuştur.

Sürekli Komisyon daha sonra Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odasının üyelerinin yetkilerini genişletme isteğini ele almıştır. Sürekli Komisyon sonu ile ilgili Elektrik, Gemi, Makina Mühendisleri Odaları İstanbul Şubeleri ile Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası temsilcilerinin toplanarak konuyu dostça çözümlemelerini sağlayacak yöntemi aramalarına yön vermiştir.

İSTANBUL BAROSUNUN İSTİHLAK KOOPERATİFİ TEKLİFİ

Sürekli Komisyon, İstanbul Barosunun bir istihlâk kooperatifi kurma doğrultusunda odalara ayrı ayrı yaptığı çağrıyı gündemine alarak incelemiş, prensip olarak olumlu kabul etmiştir. Bu konudaki gelişmelerin özellikle malî yönü ağır bastığından ve şube bütçelerinde bu konularda fasıl olmadığından konunun kongrelere götürülmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

IV

T.M.M.O.B. sürekli komisyona yetki veriyor

12,13,14,15. Toplantılar

Sürekli Komisyon toplantılarına yaz tatili dolayısiyle 2,5 ay ara vererek 12. toplantısını 13/9/1973 tarihinde yapmış ve daha önceki çalışmaları gözden geçirmiştir.

Bu arada T.M.M.O.B. Yönetim Kurulunca 2.8.1973 tarihinde yürürlüğe konan işyeri temsilcilikleri esaslarını inceleyen komisyon, teknik elemanların örgütlenmesinin önemine dayanarak, T.M.M.O.B. Yönetim Kurulundan işyeri temsilcilikleri seçimlerinin organize edilmesi, yapılması ve işleyişte bir ara organ olarak çalışması için yetki istemiştir.

T.M.M.O.B. Yönetim Kurulu Sürekli Komisyona bu yetkiyi vermiş, İstanbul'da şubesi olmayan odaların İstanbul temsilcilerinin de Sürekli Komisyona katılmalarını istemiştir. (Ek: 4)

Daha sonra teknik elemanlara bir çağrı metni hazırlanarak bu metnin oda yayın organlarında yayınlanmasına, ayrıca her odanın bu metni üyelerine mektup olarak postalanmasına karar verilmiştir. (Ek: 5)

İstanbul'da şubesi olmayan odalardan da, İstanbul temsilcilerinin Sürekli Komisyona katılmaları istenmiştir.

Sürekli Komisyonun 1.XI.1973 tarihli 15. toplantısı yeni bir döneme girileceğinin göstergesi olmuştur. Bu toplantıya İstanbul'da merkezi ve şubesi olan 8 oda ve Maden, Meteoroloji, Orman, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odalarının İstanbul temsilcileri katılmıştır. Daha sonraki toplantılara Metalurji Mühendisleri Odasının İstanbul temsilcisi de sürekli olarak katılmıştır.

İstanbul Odalar Arası Sürekli Komisyonu böylece 13 odanın temsil edildiği, dayanışma, güçbirliği ve örgütlenmenin gelişmesinin göstergesi olmuştur.

Bu toplantıda işyerleri temsilciliği kurulması için yapılan başvurmalar incelenmiş, seçim usulleri görüşülmüş, seçim organizasyonunu yürütmek üzere Şevki Erker, Alâattin Anahtarcı ve Yücel Gürsel'den oluşan bir icra komitesi kurulmuştur.

Ayrıca işyeri temsilcilikleri ve teknik elemanların sorunlarını tartışmak üzere 4 Aralık 1973 günü Yapı Endüstri Merkezinde genel bir toplantı yapılmasına karar verilmiştir.

V

Teknik elemanların örgütlenmesi acil bir görev ve zorunluluktur

16. ve 17. toplantılar.

Çok kısa bir zaman içinde 30'dan fazla işyerinden, işyeri temsilciliği kurma istekleri gelmesi, teknik elemanların nasıl bir örgütlenme ihtiyacı içinde olduğunu ve bu örgütlenmenin ülkenin var olma ve kalkınma sorununun bir parçası olduğunu açıkça göstermiştir.

Sürekli Komisyon, 16. toplantısında 10 işyeri için seçim programlarını ve gözlemcilerini saptamış, kendisi adına bir mühür hazırlanmasına, seçim kartlarının ve tipleştirilmiş seçim tutanaklarının basılmasına karar vermiştir.

Bu toplantıda ayrıca Daimî Komisyona isim değişikliği yapılarak Sürekli Komisyon olarak isimlendirilmesine karar verilmiştir.

Gelişen harcamalar, yazışmalar, bilgilerin sistemli olarak belgelenmesi ortak bir bütçenin kurulmasını ve Sürekli Komisyon için bir daktilo tutulmasını gerektirmiştir.

İşyeri temsilciliklerinin kurulma durumunda olması, Sürekli Komisyonun çalışma yöntemi ve karar alma usullerini etkilemiş, yalnızca işyeri temsilcilikleri sorunlarında komisyonun bir icra organı olarak çalışması, karar almada oylamaya gidilmesi kararlaştırılmıştır.

Kararlaştırılan seçim programları çerçevesinde ilk seçimler 28 Kasım 1973 tarihinde yapılmış, 17 Aralık 1973 tarihine kadar olan kısa dönemde 22 işyerinde temsilcilik kurulmuştur. (Ek: 6)

Diğer işyerlerinden gelen müracaatlar, gerek zaman yetersizliğinden, gerekse usule ilgili işlemlerin tamamlanmamış olmasından dolayı seçim programına alınamamıştır.

İstanbul Odalar Arası Sürekli Komisyonunun çalışmaları T.M.M.O.B.'ce de takdire lâyık görülmüş, bir teşekkür mektubu gönderilerek İzmir'de de Odalar Arası Sürekli Komisyonu kurulmasının odalara önerildiği bildirilmiştir. (Ek: 7)

Daha önce 4 Aralık 1973'de yapılmasına karar verilmş olan işyeri temsilcikleri genel toplantısı Yapı Endüstri Merkezi Salonunda yapılmış, toplantıya Ankara'dan gelen T.M.M.O.B. Başkanı Teoman Öztürk katılmış ve bir konuşma yapmıştır. (Ek: 8).

Daha sonra söz alan Mimarlar Odası İstanbul Şubesi Başkanı Engin Omacan, halkımızın ve onun bir kesimi olan teknik elemanların üzerinde ağır bir ekonomik ve politik baskının varolduğu, böylece dönemlerde sorunlarımızın çırılçıplak ortada olduğunu ve artık bu toplantıda çözüm yolları üzerinde tartışılması gerktiğni belirtti. Omacan devamla şöyle dedi: «Teknik elemanların Parlamentoda çıkarlarının savunulması ancak, bizlerin, çalışan halkımızın bir parçası olarak, orada temsil edilmemizle mümkündür. Yoksa istediğimiz kadar teknik eleman milletvekili olsun ve hattâ bunlardan bir kısmı Başbakan ve Bakan olsun bu birşeyi çözmeyecektir. Personel Kanunu ve yan ödemeler meselesi teknik elemanla halkı karşı karşıya getirmek ve teknik elemanları birbirine düşürmek amacı ile tezgâhlanmıştır.»

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Genel Sekreteri Şevki Erker ise işyeri temsilciliklerinin genel çalışma programının ne olması gerektiği üzerinde açıklama yaptı.

-V -

Sürekli komisyonun görevsel ve yapısal değişimi

18., 19., 20. toplantılar.

Sürekli Komisyon son üç toplantısında, teknik elemanların ve ülkenin çeşitli sorunlarını ele aldı. Şimdiye kadarki çalışmaların ve özellikle işyeri temsilciliklerinin gelişmesi önümüzdeki yılda Sürekli Komisyonun çalışma biçimini ve yapısını zorlayacağını gösterdi. Sürekli Komisyonun geleceği ve bu konudaki öneriler son üç toplantının esas maddesi olarak ele alındı ve görüşüldü.

18. toplantıda: Genel olarak Üniversitelerdeki öğrenci kıyımı ve İ.T.Ü.'den ilişkisi kesilen 350 - 400 öğrencinin durumu görüşüldü. Bir komisyonun konuyu bütün yönleri ile inceleyerek, önce oda başkanlarının ilgili dekanlara, sonra topluca rektörlüğe giderek görüşmeleri, gelişen duruma göre kamuoyuna dönük çalışmaların yapılması kararlaştırıldı.

Hükümet kurulması sorununda Cumhurbaşkanının isteği üzerine ortak bir görüş belirlendi ve Cumhurbaşkanlığına telgraf olarak, basınada bülten olarak iletildi. Bu konuda, Sürekli Komisyonun oda ve şubeleri ile ilgili aldığı kararların uygulanabilmesinin usul ve zamanla ilgili sorunlardan dolayı gecikmesi önemli bir mahzur olarak ortaya çıktı. Bütün oda, şube ve temsilcilikler hükümet kurulması sorununda ortak görüşte olmalarına rağmen ancak 4 oda ortak görüşü iletmek imkânına sahip oldular. (Ek: 9)

Aynı toplantıda kamuoyunda çok yansıyan işkenceler ve yurt dışından dönme durumunda olan işçilerimiz sorunu görüşüldü ve incelenmesine karar verildi.

Ayrıca işyeri temsilciliklerinin sür'atle gelişmesi, T.M.M.O.B.'nce yayınlanması gereken merkezî bir haberleşme organının önem ve zorunluluğunu arttırmaktadır. T.M.M.O.B.'nce çıkartılması istenen yayın organının bu nedenle ivediliği ortaya çıkmıştır. Bu konunun görüşülmesi ve desteklenmesinin oda veya şube yönetim kurullarına götürülmesine karar verildi.

Sürekli Komisyonun 19. toplantısında görüşülerek alınan karar gereğince, Oda ve Şube Başkanları 19 Aralık Çarşamba günü saat 11'de İstanbul Belediyesi Başkanı Sayın Ahmet İsvan'la görüşmüşler, kendilerini kutlayarak ülke ve İstanbul sorunlarında dayanışma ve görüş iletme kararı almışlardır.

Sürekli Komisyonun bu yılki son toplantısında genel bir değerlendirme yapıldı. Önümüzdeki yıl için Sürekli Komisyona, odaların şube ve merkez kongrelerine ve T.M.M.O.B. Kongresine iletilecek öneriler saptandı. (Ek: 10)

Ayrıca teknik elemanların örgütlenmelerini amaçlayan bir çağrının çalışma raporunda yer alarak kongrelerde dile getirilmesi kararlaştırıldı. (Ek: 11)